

SUKAKTIES PRASMĖ

Minėdami sukaktis, esame įpratę išklausti kitų padaršiančius žodžius, linkėjimų virtines ir paties sukaktuvininko padėkos žodį. Betgi „Laiko“ 200 numerio proga, neturime pamiršti, kad laikraštis yra visos lietuviškosios kolonijos paramos, Tėvų Marijonų pasiryžimo ir bendradarbių kuklus darbo vaisius. Nenuostabu todėl, kad nors ir šventadieniškai išdabintas „Laikas“ šią sukaktį sutinka, kukliai bandydamas apžvelgti nueitąjį kelią, klaidas priskirdamas sau, gi pasisekimuose raudamas tik skaitytojų nuopelnus. Nelyginant artojas, išvaręs pirmą vagą, atsisuka mesti žvilgsnį ar jį tiesi.

Kalbėdami bendrai apie spaudą, esame įpratę remtis garsių vyrų žodžiais, iškelti spaudos reikšmę ir galybę, nurodyti jos įtaką gyvenimui. Visa tai tačiau yra savaiame suprantama. Žinoma yra visiems, kad mūsų, — lietuviškosios, — spaudos tikslas yra kelti tautinę sąmonę, kovoti už tėvų žemės laisvę, skiepyti tėvynės meilę ir daugybę kitų uždavinių, kurių suminėjimui nebūtų galo.

Šios sukakties proga, negalime pamiršti, kad skaitytojai, platiniojai ir knygnešiai buvo persekiojami, kalinami ir tremiami į Sibirą. Žinome, kad šiame lietuviškos spaudos kelyje turėjome didvyrių, padėjusių galvas. Visa tai verčia mus susigalvoti. Už anų spaudos draudimo meto žygdarbius nulenkdamis galvas, neturime tačiau pamiršti ir dabarties uždavinių.

Sakoma, — ir patys tai suprantame, — kad mūsų dabarties vyriausias uždavinys yra išsaugoti savyje gyvą Lietuvą. Nenuostabu todėl, kad ir „Laikas“ laiko vienu pačių svarbiausių uždavinių. Jeigu paėmė ir rankas, perversime visus šio laikraščio 200 numerių, pamatysime, kad nuo šios krypties nebuvo nukrypta, beskiepijant Dievo, tėvynės ir žmogaus meilę.

Laikydami tai pirmąjį uždavinį, matome taip pat, kad „Laikas“ dėjo pastangas supažindinti savo skaitytojus su mokslo naujienomis, išryškinti tarptautinės politikos vingius, duoti žinių iš mūsų pavergtos tėvynės bei kitų lietuviškų kolonijų gyvenimo vaizdų. Jame atsispindėjo taip pat ir mūsų asmeninio gyvenimo vaizdai, draugijų ir sambūrių kultūrinė veikla, siekimai ir jų istorija. Matome tad, kad „Laiko“ skiltyse atėičiai paliekama Argentinos lietuvių kolonijos istorijai medžiaga, pamarginta idėjų ir įvykių smulkmenomis bei įvairenybėmis.

Šios sukakties proga neturime tik džiaugtis mūsų visų pastangomis pasiektais vaisiais, gražiu „Laiko“ numerių skaičiumi, bet ir susimąstyti apie nežinomą ateities kelią. Suprantame nebūtai rožėmis klotas kelias. Ir ateityje turėsime įvairių kliūčių,

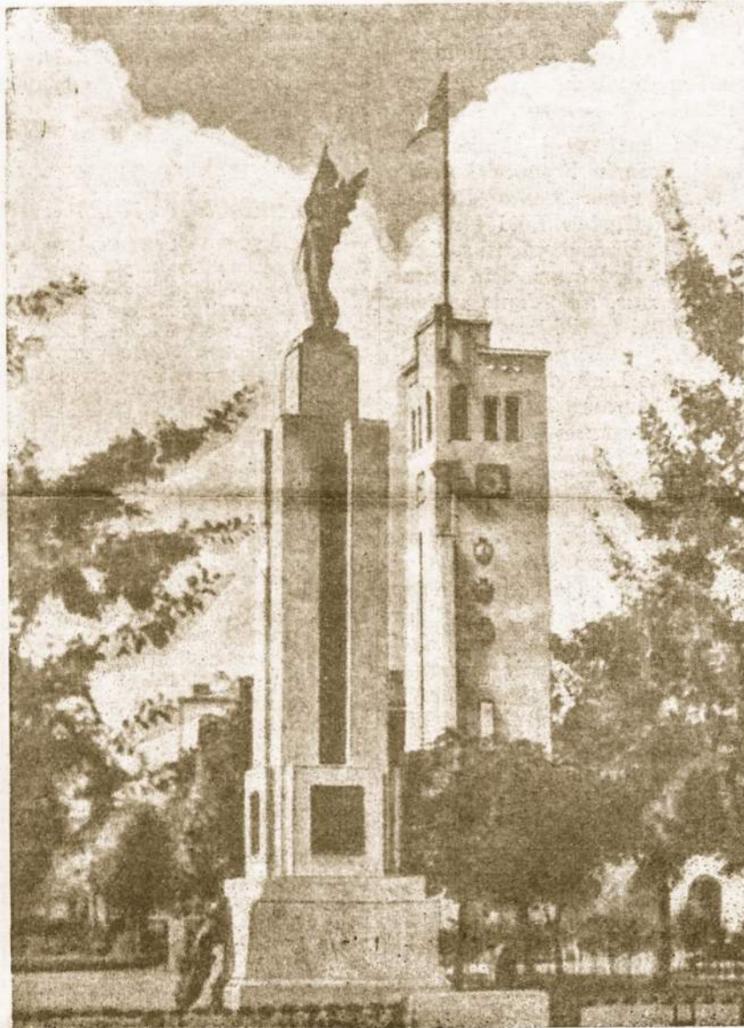
kurias tačiau bus lengva nugalėti, jei būsime susipratę, vieningi ir paremsime šį kilnų spaudos darbą kuo kas galime: vieni — pinigais, kiti darbu.

Per šį laikotarpį skaitytojų parama buvo didelė ir ryški, bendradarbių skaičius gausus, gi administracijos ir redakcijos darbas našus ir malonus, nes už „Laiko“ ribų visada buvo juntama švelni, pastovi ir paskati-

nanti dirbti skaitytojų ir garbės leidėjų moralinė ir materialinė parama. Tikime, kad visa tai ir ateityje bus išlaikyta, kad „Laikas“ galėtų didėti ir tobulėti.

Visa tai rodo, kad sukakties prasmė yra simbolinė ir įpareigojanti. „Laikas“ todėl stengsis kad ir ateityje ryšys tarp skaitytojų, bendradarbių ir redakcijos būtų toks pat nuoširdus ir tamprus.

A. Rytys

Šios laisvės simbolius — Laisvės statulą ir Karo Muzėjų — ir Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą pamatysime J. Gilvydžio rodomose spalvotose lietuviškose filmose, kurios bus rodomos spalį 20 d. 16 val.

PASKUTINĖS SVARBESNIOSIOS AKTUALIJOS

VLIKo pirmininkas Dr. A. Trimakas Argentinoje

Rugsėjo 26 — 30 d. d., lankydamiš po P. Amerikos valstybes, Argentinos lietuvių koloniją aplankė Vyriausio Lietuvos Išlaisvinti Komiteto pirm. Dr. A. Trimakas.

Žymusis svečias turėjo visą eilę pasitarimų su Argentinos lietuvių kolonijos organizacijomis, Argentinos spaudos ir valdžios asmenimis ir padarė kelis viešus pranešimus plačiam lietuvių visuomenei aktualiomis politinėmis ir Lietuvos laisviniemo eigos temomis.

Rugsėjo 30 d. A. Trimakas išskrido į Lima, kur taip pat turės su vietos valdžios asmenimis pasitarimą. Dr. A. Trimakas P. Amerikos valstybes lanko kaip Pavergtųjų Europos Tautų įgalotinis. Savo kelionės metu jis visur naudojami proga kelti Lietuvos laisvės bylos klausimą ir ragina įvairiuose kraštuose esančias lietuviškas organizacijas, kad jos ir toliau, kaip iki šiol, vestų Lietuvos laisvinimo akciją vietos valdžios sluoksniuose ir spandoje.

Krikščionių Demokratų kongresas Brazilijai

Antrasis Krikščionių Demokratų tarptautinis kongresas įvyko Brazilijoje. Kongrese dalyvavo 11 valstybių. Pasitarimuose buvo iškelta ir apsvaistyta labai įdomių ir svarbių dalykų. Tarp eilės kitų priimtų rezoliucijų Kongresas nutarė kreiptis į visas P. Amerikos valstybes, kad pastarosios iškeltų Jungtinėse Tautose reikalavimą, kad būtų būtų daroma viskas pašalinti bolševikų jėgas iš okupuotų kraštų ir kad ten būtų atstatyta pagrindinės asmens laisvės teisės; taip pat reikalaujanti, kad J. Tautos nenustotų spaudusios bolševikus, kad šieji atitrauktų iš Vengrijos savo okupacinę kariuomenę.

Katalikiškos Spaudos Kongresas Austrijoje

Rugsėjo 30 d. Vienoje prasidėjo katalikiškos spaudos kongresas, kuriame dalyvauja 400 žurnalistų iš 30 valstybių. Kongreso pagrindinė tema: „Katalikiška spauda Bažnyčioje ir pasaulyje“.

KELIAS I NEŽINIA

METODŲ PASIKEITIMAS

Nėra dviejų nuomonių, kad karas visais laikais buvo kraštutinė galimybė santykiams „suderinti“ su kaimynais, tai užgrobiančios silpnosios žemės, tai jėgos sprendimu nulemiant ginčytinų teritorijų problemas ar kitoms dinastijoms, idėjinėms, ekonominiams ar savigarbos klausimams sprendimams paremti. Šiais laikais karams kilti belieka mažiau priežasčių, kurias galima suvesti į dvi pagrindines politinio ir ekonominio pobūdžio grupes, siekiant viso to gražiais „laisvės, lygybės ir brolybės“ principais, kaip tai Prancūzijos revoliucijos metu buvo skelbiama, ir pabrėžiant sugyvenimo arba koegzistencijos viliojančią ir madingą šūkį. Anais laikais, įskaitant ir netolimus įvykius, karo artėjimas buvo lyg ir čiuopte apčiuopiamas iš gyvo karinio pasiruošimo, tautos ūkio pritaikymo karo metui, bei iš atitinkamos diplomatinės veiklos, nors dažnai sukotos, betgi turinčios ryškų tikslą.

Peržvelgdami ištisą eilę šio pokario įvykių, ano meto mastu seikėdami, būtume per šiuos 12 su viršum metų turėję ištisą eilę farų. Tik prisiminkime centro ir rytų Europos kraštų sukoministinimą, 1948 m. Berlyno blokadą, ginkluotus susirėmimus Korėjoje, Indonezijoje, Artimųjų Rytų ar Vengrijos įvykius, matysime, kad čia suminėtu priežasčių būtų pakakę plačiam ginkluotam konfliktui kilti.

Kariniai mokslai aiškino, kad naujai kylantis karas prasidėdavo visada tais ginklais, kad ir šiek tiek sumodernintais, kurie buvo naudojami artimiausių ginkluotą susirėmimą užbaigiant. Taikos laikotarpis tarp dviejų karu visada būdavo daugiau ar mažiau kūrybinio ir ramaus ūkiniu gėrybių kūrimo laikotarpis. Dabartis gi ir čia skiriasi nuo praeities. Šiais laikais ginklų tobulinimo ir naujų mirties priemonių jėškiojimui bei išbandymui skiriamos milijoniškos lėšos. Seniau, jei ir būdavo daromi ginklų pagerinimai, niekas jais nesigirdavo, gi dabar gyvename nuolatinės įtampos metą, pilną įvairių naujų karinių priemonių viešų bandymų, aiškiai pabrėžiant naujų ginklų naikinamąją galią, stengiantis išlaikyti paslaptį tik techninio pobūdžio klausimus bei jų „smulkmenas“. Jeigu karo strateginiai tikslai bei priemonės galima būtų palaikyti ir nepasikeitusiais, tai taktinėje srityje matome taip pat ryškų ir nedviprasmišką šių tikslų ir priemonių demonstravimą kiek skirtingoje plotmėje. Visame pasaulyje vykstantis ginklavimas eina pilnu tempu. Įvairūs manevrai ir įvairiose vietose, karo laivyno vienietų pergrupavimai, atominių bombų sprogimo bandymai ir ginklų siuntos į arabų kraštus neleidžia spėti,

P. E. T. delegaciją priėmė Vidaus Reikalų ministeris

Š. m. spalio mėn. 3 d. 18 val. J. E. Vidaus Reikalų min. Dr. Alconada Aramburū priėmė PET delegaciją Buenos Aires mieste. Pavergtųjų Europos Tautų delegaciją šioje sostinėje sudaro: Bulgarijos atstovas — inž. D. Kristeff, Estijos — E. Tagvari, Latvijos — V. L. Gusts, Lietuvos — agr. A. Santaras, Lenkijos — inž. E. Sliwinski, Rumunijos — R. Cutzarida ir Vengrijos — E. de Bobrik. Šios delegacijos prezidentumą sudaro: inž. E. Sliwinski — pirmininkas, p. R. Cutzarida — vice — pirm., agr. A. Santaras — sekretorius. Delegacija buvo priimta p. Vidaus Reikalų ministerio, sąryšyje su delegacijos oficialiu pripažinimu.

kad šioje tvinkstančioje atmosferoje nesudarys lūžiai pasireikšti tinkamos sąlygos. Juodo ir slegiančio debesio buvimas nuolat byloja apie grėsiantį audros pavojų.

Tačiau nežiūrint viso tai, galvojama, išvengti grąsinančio karo pavojaus, vedančio į klaidingą nežinią.

MASKVOS MİSLĖ

Kai tik Kremliaus pastogėje įvyksta kokie nors pasikeitimai, vakaruose pasipila spėliojimų ir prielaidų gausybė, nes vis dar laisvasis pasaulis nenori, o gal negali suprasti, kad visi komunistinio režimo žiaurumo „sušvelnėjimai“ ir laisvės pažadai tėra tuščios frazės, apgaulingos klystkeilių ugnelės bei taktikos priemonių kaitaliojimas. Komunistinis režimas negali prarasti savo gruboniškų užmačių, nei atsisakyti savo tikslų, kurie glūdi pačioje rusiškojo komunizmo esmėje, išeinant ne iš komunistinių, bet iš panslavinių Kremliaus idėjų užvaldyti pasaulį.

Stebėdami įvairių laikotarpių rusų istoriją, nenoromis turime prieiti išvadą, kad nuo Jono Žiauriojo iki paties dabartinio „caro“ Chruščiovo laikų, Maskvos politikoje niekas nėra pasikeitę. Carinės ir komunistinės imperijos tikslai yra tie patys, šimtmečiais besitęsę, nežiūrint partinių bei ideologinių skirtinųjų. Rusijos siekimai pasilieka ir galvosena remiasi tuo pačiu jau minėto Jono Žiauriojo liguistu nepasitenkinimu vakarais, tas pats kolektyvinio gyvenimo siekimas, glūdintis ruso sieloje ir nuneigiantis asmenybės reikšmę, vergiškas valdžios despotinės galios pripažinimas bei gili bedugnė tarp idėjinės tiesos ir politinės tikrovės, net ir komunistinė partija, anot anglų politiko sir John Maynard, nėra niekas kitas kaip sena rusų „dievo ir caro“ institucija, paverčianti carinį ar komunistinį režimą despotišku, šiurkščiu ir sauališku.

Nematome gerai prisiziūrėję nei užsienio politikos siekimų srityje skirtingų broožų, tik tą nepaprastą rusiškojo imperializmo vientisumą, siekiant užvaldyti ir pasiglemžti Baltijos jūros pakrantes, turėti Lenkijos ir Balkanų srities dominavimą bei Dunojaus žemupio politinę ir ūkinę kontrolę.

Ne naujas ir ne komunistinis, bet rusiškas yra Artimųjų Rytų erdvės dominavimo siekimas. Visa tai suglausdami į vieną, galime matyti, kad dažnai vakaruose skelbiamas internacionalinio komunizmo noras pasiglemžti visą pasaulį, — pirmoje eilėje pašalinus Europos pasipriešinimą, — yra ne kas kita, kaip senos rusiškos politikos tęsinys. Jono Žiauriojo, Petro Didžiojo, Stalino, Chruščiovo ar Žukovo buvimas „dievo ir caro“ kėdėje neįnešė ir neįneš jokių esminių pakeitimų Rusijos siekimų virtinėje. Jų politika visada bus vykdoma tais pačiais būdais ir priemonėmis: prievarta ir teror.

Žiūrėdami iš to taško, lengvai galime suprasti, kodėl tos kalbos apie, neva, stambius pasikeitimus Kremliaus vidaus politikoje, tėra tik pačių vakariečių iminta ir norų padiktuota mįslė. Mums ji visiškai aiški, nes savo kailiu esame patyrę ir žiauriai teriojami, tematome rusiškojo imperializmo pavojų. Tuo būdu ir „Maskvos Mįslė“ tėra tik apgaulingas manevras, išplaukęs dar iš caristinių laikų.

— a. b. c. —

Chruščiovoje LIETUVOJE

Chruščiovas vėl lankėsi Lietuvoje

(E.) Sovietų Sąjungos kompartijos vadkas Chruščiovas pastaraisiais metais keletą kartų lankėsi Lietuvoje ir kai kurios kitose respublikose. Tai pranešė pats Chruščiovas neseniai vienoje prakalboje, kurios turinį perdavė Vilniaus „Tiesa“ (204 nr.) ir kita spauda. Po jo lankymosi pasikeitė keletas Lietuvos ministerių. Kokie pakeitimai buvo vykdomi pačioje partijos vadovybėje, Sniečkaus aparate, apie tai niekas į viešumą dar nepasklido.

Chruščiovas savo prakalbose pastaruoju metu atvirai pripažino, kad jo paskelbtos ūkinės reformos pačioje Sovietų Sąjungoje susilaukė kritikos ir pasipriešinimo „Ne visi sutinka su manim tuo klausimu (ūkinių reformų klausimu).“

„GERESNIS GYVENIMAS“ VIS ATEITYJE IR ATEITYJE...

Chruščiovas savo prakalbose jau ištiesus metus verčiasi viešai propagandiniams pažadams. Bet metai eina ir realybė tiems pažadams neatitinka. Sovietų Sąjungos gyventojai geresnio gyvenimo vis dar nesulaukia, nors, anot paties Chruščiovo, tas geresnis gyvenimas turėtų pasireikšti tuo, kad „žmogus būtų laisvas pilietis, kad jis dirbtų ne išnaudotojams, o sau, turėtų pakankamai visko, ko jam reikia kultūringam ir pasiturinčiam gyvenimui“. Visiems, turbūt ir pačiam Chruščioviui aišku, kiek toli dar Sovietų Sąjungos pliečiai nuo to „geresnio gyvenimo“.

Norėdamas numalšinti visuotiną Sovietų Sąjungos gyventojų nepasitenkinimą negerėjančia padėtimi, Chruščiovas savo prakalbose pastaruoju metu paberia dar naujų pažadų. Sovietai artimiausiu metu būsią įgalinti pereiti prie septynių darbo valandų dienos. Nebe už kalnų esąs tas laikas, kad iš viso nereikėtų dirbti tik šešias valandas. Bet visos tos gerovės „būsiandos tik ateityje ir ateityje“, kai tuo tarpu tarybinį pilietį vargas vis spaudžia labiau žemyn ir žemyn...

— Poetas A. Miškinis vėl pasirodė okup. Lietuvoje su savo kūryba. Jo

keletas eilėraščių buvo išspausdinta „Literatūra ir Menas“ žurnale. Talentingasis mūsų poetas savo naujuose kūriniuose sunkiai atpažįstamas, ypač eilėraščiuose „pagal liniją“, kur randami tokie išsireikškimai: „mes tvenksime čia upę“, „mums čia elektrinę pradėti pareiga“, „visa eilė čia stovi naujų pastatų“ ir t. t. Nenuostabu, kad nėra poezijos, kai įvėpimą diktuoja tuščias skilvys ir enkavedisto botagas...

— (E.) Sportinės naujienos. Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos pirmenybėse Maskvoje jaunasis lietuvis rekordininkas vėl laimėjo. 1.500 m. distanciją jis atbėgo pirmuoju per 3 min. 46,8 sek. — Marotono bėgime lietuvis Tumėnas pasiekė naują Lietuvos rekordą. — Individualinėse šaudymo pirmenybėse Lvove vilnietė Tatjana Sasnauskienė pasiekė naują Sovietų Sąjungos rekordą, šaudydama iš revolvorio į apskritą taikinį ir silueta. Išmušė 577 taškus iš galimų 600. — Sovietų Sąjungos irklavimo baidarėmis pirmenybėse lietuviūtės Antanina Sakalytė ir Teresė Baltakytė Kijeve pralenkė Europos čempionės Gruzincevą ir Konestepiną.

Agr. A. Santaras (A. Rytys) Red. Kom. narys, vedęs pol. apžvalgą ir bendradarbiaująs kitose srityse.

Burinio vokiečių laivo „Pamir“ tragedija

LAIVAS NUSKENDO PAKELIUI IS ARGENTINOS IR HAMBURGA

Rugsėjo 21 d., ištikusi didžiulė ekvatorinė audra Vidurio Atlante nuskindino mokyklinį vokiečių laivą „Pamir“. Audra nulaužė stiebus ir sugėdus vairui, milžiniškos bangos laivą paskandino. Laivui greitai pakrypus ant šono ir negalint nuleisti gelbėjimosi valčių, jūrininkai buvo priversti iš didelio augščio šokti į vandenį, nuo ko daugelis smarkiai susitrenkavo ir sąmonės netekę nuskesdavo. Be to, ant nušokusių į vandenį jūrininkų didžiulės vėtrės buvo paskui verčiamas laivas, kas taip pat prisidėjo prie daugelio mirties. Tik nedideliama skaičiui pavyko atsitolinti nuo vėjų mėtomo ir skęstančio laivo ir pasiekti plūduriojančias valtis ir laivo nuolaužas. Taip vieną nedidelę valtyį susirinko tik 10 jūrininkų, iš kurių tik 5 liko gyvi. Rugsėjo 28 d. jie JAV lėktuvu buvo atvežti į Hamburgą, kur papasakojo baisius nelaimės vaizdus.

„Šeštadienio naktį mūsų mažam laivelyje nuo žaizdų ir smūgių mirė du jūrininkai, kuriuos su maldomis palaidojom bangose. Vienu metu praplaukė 200 metrų atstu kažkoks laivas, tikriausiai atskubėjęs mums į pagalbą. Mes neturėjome jokios šviesos, o mūsų šauksmo jie negirdėjo ir, dideliai mūsų nevilčiai, laivas dingo nakties tamsoje. Sekmadienį du jūrininkai, paveikti per-

gyvenimų, troškulio ir amžino bangų srautimo sukvalioję šoko į jūrą ir dingo bangose. Sekančią naktį matėme ir daugiau laivų bei lėktuvų, besisukaliojančių įvairiomis kryptimis, bet mes neturėjome jokios galimybės jiems apie save pranešti. Pirmadienį beveik visi pradėjo sirgti haliucinacijomis — matėme aplink daugybę laivų, skubančių tiesiai į mus, bet kažkodėl negalinti prisitarti, matėme gėlaus vandens ežerus ir maisto kalnus... Dar vienas jūrininkas išprotėjęs šoko į vandenį. Likome tik penki. Taip besigrumdami su bangomis, alkū ir bausiu troškuliu sulaukėme antradienio. Išsigelbėjimo viltys kaskart mažėjo. Staiga tolumoj pasirodė laivas. Pradėjome rodyti įvairius ženklus. Laivas mus pastebėjo ir pasuko mūsų link. Tada mes visi kaip bepročiai šokom iš savo valtės ir, iš kažkur atsiradusiom jėgom, pradėjom plaukti besitartinant laivo link, kuriu ir buvome išgelbėti — baigia savo dramos trumpą apsakymą išsigelbėjusieji jūrininkai“. Visų veiduo. — žymu paskutinieji pergyvenimai ir liūdesys dėl žuvusių 87 bendro likimo draugų. Hamburgė, Bremene ir Lübecke paskelbtas viešas gedulas.

Laikraščiai rašo, kad dar vienas jūrininkas išgelbėjo vienas prancūzų laivas. Tokiu būdu iš 93 laive buvusių jūrininkų išsigelbėjo tik 6.

SVEIKINIMAI „LAIKUI“ 200-jo Nr. proga

LIETUVOS MINISTRAS

Montevideo, 1957 m. spalio 1 d. Gerb.

„Laiko“ Redakcijai ir Leidėjams, Avellanedoje.

Malonūs Tautiečiai,

„Laiko“ 200-tinis numeris yra ryžtingų ir sutartinų Jūsų pastangų vaisius. Šio reikšmingo kultūrinio darbo sukaktį minint džiugu pasveikinti visus, kurie šio kioku ar tokiu būdu prie jo prisidėjo ir palinkėti, kad šis turinimas ir simpatiškas Argentinos lietuvių laikraštis dar ilgai gyvuotų, vis tobulėdamas savo turiniu ir forma, ypač palaikydamas savo tautiečių patriotines pastangas ir pasiryžimus, kovojant už Lietuvos išlaisvinimą.

Su aukšta pagarba
(—) Dr. K. Graužinis,
Lietuvos Ministras

Nuoširdžiai sveikindamas „Laiką“, jo 200 numerio sukakties proga, linkiu ryžtingai žengti su tuo pačiu ištvėringumu ir ateityje

Gen. T. Daukantas

1957 spalio 1 d.

Leidžiant 200-ji „Laiko“ numerį Rosario lietuvių kolonija sveikina visus „Laiko“ Bendradarbius, Garbės Leidėjus, Skaitintojus, Korespondentus, Skaitytojus, Redaktorius ir Administratorius, linkėdama visiems sėkmingai tęsti kilnų patriotinį darbą.

Rosario Lietuvių Bendruomenės, Jaunimo ir Gyvojo Rožančiaus Valdybos

Lietuvių kultūros gyvenimo reikalavimo aplinkybių išsukta gimė „Laikas“. Pirmieji jo žingsniai buvo sunkūs ir Garbės Leidėjų pagalba padėjo jam stiprėti. Šiandien „Laikas“ turi nuosavą spaustuovę, gausų skaičių bendradarbių ir yra mūsų kolonijoj plačiai skaitomas.

Linkime „Laikui“ visad likti šviesiu išveiviu švyturiu, rodančiu svetimuose kraštuose kelių tėvynės link.

J. Gilvydis

Jungt. Tautos pasmerkė Sov. Sąjungos agresiją Vengrijoj

Rugsėjo 14 d. Jungt. Tautų posėdyje, svarstant Sov. Sąjungos karinį įsikišimą į Vengrijos vidaus revoliucijos eigą, Sov. Rusija buvo pasmerkta absoliučiai balsų dauguma. Po keletos dienų karštų diskusijų, kur visa eilė atstovų karėiais žodžiais rusų atstovams prikišo Sov. Sąjungos nedemokratiškumą, žiaurumą ir brutalumą prieš laisvės trokštančią mažą vengrų tautą, buvo rusų agresijos pasmerkimo klausimas pastatytas balsavimu, kurio pasėkoj Sov. Sąjungos karinis įsikišimas buvo pasmerkta 60 balsų, prieš 10 (komunistų bloką) ir 10 atstovų susilaikė nuo balsavimo.

Prieš balsavo Sovietų Sąjunga su savo satelitais ir Jugoslavija. Nuo balsavimo susilaikė Suomija, Afganistanas, Ceilonas, Egiptas, Indija, Indonezija, Nepalis, Saudi Arabija, Sirija ir Jemenas.

Balsavimo rezoliucijoje priimta viena eilė nutarimų, kuriuose reikalaujama pakeisti esamą padėtį Vengrijoje; sustabdyti terora, amenstuoti politinius kalinius, išleisti J. T. komunistų padėčiai ištirti vietoje ir t. t. Nėra abejonės, kad tų pareigojimų nei Rusijos, nei Vengrijos komunistai nevykdys, bet jau pats, tokia didele balsų dauguma padarytas pasmerkimo aktas parodė, kad laisvasis pasaulis galutinai pažino barbarišką komunizmą, ir tuo užkirto jam galimybę savo melaginga propaganda mulkinti tautas, darbininkų mases ir pavienius intelektualus, kurie nepažindami tikrovę komunizmo darbo jo naudai.

„LAIKO“ 200-JO NUMERIO GARBĖS LEIDĖJAI

ONA DEVEIKIENĖ-LIEKYTĖ

STASYS DEVEIKIS

Ona ir Stasys Deveikiai, šio 200-jo „Laiko“ nr. Garbės Leidėjai, suprasdami didelę patriotinės spaudos reikšmę kovoje už mūsų tautos laisvę, jau iš anksciau buvo užsibrėžę išleisti sukaktuvinį „Laiko“ numerį. Abu, būdami nuoširdūs lietuviškos darbuotės rėmėjai, nuolat rūpinasi mūsų kolonijos kultūrine veikla. Onutė anksciau priklausė Tautiniam Ansambliui „Daiva“ ir dabar maloniai talkininkauja šv. Cecilijos chorui bei pajavirina lietuviškus parengimus solo dainomis. Taip pat priklauso Buenos Aires Vaidybos Būreliui. Stasys Deveikis Lietuvoje buvo valdžios tarnautojas, o Onutė dirbo žemės ūkio Kooperatyvo prekyboje. Okupantams antru kartą grįžtant į Lietuvą abu pasirinko tremties vargus ir jau 8 metai gyvena Argentinoje, kur paskutiniu laiku įsigijo nuosavą varžų įmonę.

„Laikas“ savo rėmėjams linki sėkmingai progresuoti, neužmirštant ir ateityje lietuviškų reikalų.

„Farmazonai“ ir Lietuvių Centro lietuviška veikla

Augsėjo 28 d. Lietuvių Centras surengė rūmų statybos naudai vakarą, kuris sutraukė daug publikos į Lietuvių Salę Avellanedoje. Vaidinime atsilankė ir tomis dienomis Argentinoje besilankęs VLIKo pirm. Dr. A. Trimakas, kuris Pavergtųjų Europos Tautų reikalui ir Lietuvos laisvės bylos populiarizacijos klausimais keliauja po P. Amerikos valstybes. Žymųjį svečių publikai pristatė L. Centro pirm. L. Mičiūdas. Dr. A. Trimakas padarė įdomų pranešimą apie varomus Lietuvos naudai darbus, jos laisvės bylos kėlimą, ir vedamą per radio bangas informaciją į kraštą apie laisvajam pasauliui esančių lietuvių vedamus pavergtųjų naudai darbus. Pranešimas buvo išklaušytas su dideliu dėmesiu. Vliko pirm. taip pat pasidžiaugė gražia L. Centro patriotine veikla ir jaunosios kartos lietuviškumu ir susipratimu.

„Farmazonų“ veikalo turinys, atrodė, yra paimitas iš prancūzų ar anglų gyvenimo, kur praėjo šitmečio pabaigoj ir šio pradžioj buvo populiarios masonų ložės su savo „paslaptimis“, kurias ir panaudodavo vedę vyrų slėpti nuo žmonių savo darbėlius. Veikalo kalba yra gana bloga ir neišlyginta. Pats veiklas atrodė sutrumpintas, nes nekuriuose vietose trūksta intrigai atomazgos. Nežiūrint viso to, veiklas turi gana įdomią komedijinę intrigą ir įtampą, kuri per visą laiką tolydžio kyla, įtraukdama į veiksmą vis naujas komplikacijas. Iš visų, jau nekartą atrodė neišbrendamų, bėdų Kujelis ir Kulbaitis gelbstisi „masonų ložės paslaptimis“, kurias laikydami jie negalį atsakyti į žmonių klausimus — „kur jūs buvote iki 5 val. ryto“ ar pan. Nekuriems jauniems artistams (A. Mičiūdui ir A. Ruplėnui) teko pagrindiniai vaidmenys, kurie juos atliko visai gerai. A. Ruplėnas turėjo sunkumų su senelio pavaizdavimu. A. Cibavičiui teko dvilypis vaidmuo, kurį nėra jau taip paprasta atlikti. Jis galė-

jo būti ir labiau išjieškotas bei judresnis „mergaitės“ rolėje, ypač siu- vėjos scenoje. Puikiai savo roles atliko E. Deveikytė ir H. Burbaitė, ypač pastaroji visose detalėse buvo išraiški ir charakteringa „ponia“. Prie šių pagrindinių dviejų artistų tinkamai derinosi ir kitos: B. Rukšėnaitė, S. Kisielitė, L. Švenčionytė ir G. Bukevičiūtė, kuri išsiskyrė gražia ir taisyklinga lietuvių kalbos tarsena ir kirčiavimu. Tą patį galima pasakyti ir apie vyrus: L. Aglinskas, J. Gaidmauskas ir D. Bražionis — visi savo puikiai ir išjieškota vaidyba daug prisidėjo prie bendro veikalo pasisekimo.

Veiklo režisūroj nebuvo išvengta nekurių eilinių klaidų — valgymo scenoje. Pirmam veiksmo visai natūraliai R. Kujelis „gėrė“ konjaką, galvindamas nuo slėgiančių „bėdų“. Daliniai tai buvo galima padaryti ir Bėgūno vaišinimo scenoje, kai tuo tarpu čia su kėsniais ir alaus stiklais buvo sukinėjamas po sceną.

Nepamirština, kad scenos menas yra grynas simbolių menas. Scenoje nevalgoma, neapgandinėjama, nesišudoma, nesimylimta, nesipešama. Natūralus nekurių šių dalykų įvedimas į sceną gadina estetinį meno pajautimo jausmą.

Vienas prancūzų teatro kritikas rašydamas apie naturalistinių dalykų žalą scenos menai, paduoda tokį faktą iš vieno vaidinimo: „Jaunikaitis už scenos nužudė savo nelėstikimą mylimąją ir turėjo ant durklo pasismelgęs atnešti scenon jos širdį. Tam reikalui panaudojo neseniai papjauto avino širdį. Aktoriui lėjus scenon su pamauta širdimi, vieton visuotino susijaudinimo, visi pradėjo balsu kvatotis. Kitu atveju tam pačiam reikalui buvo panaudotas ant durklo raudonos medžiagos gabalėlis — publika šlūstė ašaras ir net kukčiojo, toks didelis įspūdis buvo išsąuktas šiuo paprastu simboliu ženklu“.

Vaidinimą pradant trumpą veikalo turinio aptarimą padarė V. Rastauskas. Sufleriuo A. Rastauskas. Po vaidinimo padėkos žodį režisorei, artistams bei publikai tarė Lietuvių Centro pirm. L. Mičiūdas. Režisorė E. Ryslienė vertai buvo apdovanoata gėlėmis.

Lietuvių Centro Jaunimo Teatras su savo vaidinimais bei Tautinių Šokių Ansamblio pasirodymais varo didelį lietuvišką darbą. Naujai statomajam L. Centro rūmai tik tada pateisins į juos dedamos lėšas ir darbą, kai juose bus kalbama lietuviškai ir nuo jų scenos skambės lietuviškos dainos, bus rodomas gražus mūsų liaudies šokių menas ir statomi turiningi ir aukštos meninės vertės veikalai. Visa iki šiol L. Centro vedama patriotinė veikla rodo, kad einama geru keliu. Linkėtina šį gražų darbą tęsti ir toliau.

J. Vilneika

VLIKo Pirm. Dr. A. Trimako lankymosi atgarsiai Argentinos spaudoje

Vyriausioi Lietuvai išlaisvinti Komiteto pirm. Dr. A. Trimako lankymasis buvo atžymėtas ir Argentinos spaudoje.

Š. m. rugsėjo mėn. 28 d. lankydami vakarinio dienraščio „Noticias Gráficas“ redakcijoje, lydimas Arg. Liet. Balso redaktoriaus K. Norkaus ir p-lės H. Burbaitės, turėjo pasikalbėjimą su minėto laikraščio bendradarbiais. Šis pasikalbėjimas tą pačią dieną buvo įdėtas vakarinėje „Noticias Gráficas“ laidoje.

Išvykdamas iš Argentinos rugsėjo 30 d., Dr. Trimakas dar lankėsi

didžiausio Bs. Aires vakarinio dienraščio „La Razón“ redakcijoje, kur buvo priimtas vieno politinio skyriaus redaktoriaus Sr. Rivas. Šis proga Dr. A. Trimaką lydėjo agr. A. Santaras ir p. J. Petraitis. Platus pasikalbėjimas buvo atspausdintas š. m. spalio mėn. 1 d. 5-toje ir 6-toje dienraščio „La Razón“ laidoje.

Abiejuose minėtuose dienraščiuose išspausdinti pasikalbėjimai nušviečia sunkią Lietuvos materialinę padėtį, okupantų siautėjimą ir išreiškia viltį, kad ir šio svetingo krašto viešojo opinija parems mūsų kovą dėl Lietuvos laisvės. J. V. ka.

LIETUVIAIK visame Pasaulyje

BRAZILIJA

Lietuviškos Architektūros PARODA

Spalių 5 d. S. Paulyje, Brazilijoje atidaryta Pirmoji Apžvalginė Lietuvos Architektūros paroda.

LIETUVOS ARCHITEKTŪROS PARODA

S. Paulyje buvo atidaryta š. m. spalio 5 d. ir tęsis du mėnesius. Panaši paroda miniatūroje buvo anksčiau Miesto Bibliotekos patalpose, kur dėl vietos stokos tilpo tik dalis eksponatų. Dabar paroda vyksta didžiuliam Ibirapueira parke, kur paprastai rengiamos panašios parodos, kongresai ir masiniai susirinkimai. Parodos iniciatorius bei jos siela yra žinomas inž. M. Ivanauskas. Jam talkininkauja kai kurie vietos inžinieriai, rašytojai bei menininkai. Š. Amerikoje esanti Liet. Inž. S-ga susidomėjo šia paroda ir ją remia tiek eksponatais, tiek reikalingomis lėšomis.

Koresp.

MONTEVIDEO

PAGERBTAS MARTINEZ BERSETCHE

Rugsėjo 22 d. Urugvajaus Lietuvos Bendruomenė suruošė parapijos salėje pietus, pagerbti p. J. P. Martinez Bersetche. Tą dieną suėjo 10 metų p. Martinez Bersetche veiklai Lietuvių - Urugvajiečių Draugijoje. Per šį laiką p. Martinez Bersetche daug yra nuveikęs Lietuvos labui. Žmonių j pietus prisirinko pilna salė. Sukaktuvininką p. Martinez Bersetche sveikino M. Sveičulis, Liet. Urug. Bendruomenės vardu, Lietuvos Ministras P. Amerikai p. Dr. Kaz. Grauzinis, gerb. klebonas T. J. Bružikas, S.J., Urugv. Liet. Kultūros Draugijos pirmininkas J. Jazauskas ir seniausiai jį pažįstamas lietuvis p. Gumbragis. Sveikintojai išskėlė p. Bersetche nuopelnus, kaip tikro bičiulio, kuris sunkiausiais Lietuvai laikais — 1947 metais — stojo ginti jos teises ir laisvės savo skambiu žodžiu įvairiuose susirinkimuose, demonstracijose ir laikraštininkų bei radijo konferencijose. Kaip Komisijos Tautų kovojančių prieš komunizmą pirmininkas ir laikraščio „Voz de la Libertad“ redaktorius jis dažnai supažindina Montevideo visuomenę su rusų komunistų pavergtosios Lietuvos kančiomis. Nuoširdžios padėkos ženklai jam buvo įteiktas gražus diplomą su dalyvių parašais, Lietuvos kryslys, gyvų gėlių puokštė ir kitokios dovanos bei sugledota „Ilgiausių Metų“. P. Martinez Bersetche padėjo visiems šiltais žodžiais ir pareiškė, kad jaučiasi laimingas galėdamas atlikti bro. Išskumo preiž laisvės netekusiai kilniai lietuvių tautai.

— Prieš pietus įvyko draugiškos krepšinio rungtynės tarp lietuvių katal. komandos „Vytis“ ir urugv. Eks-alumnų Liceo - Collegio de la Sagrada Familia komandos. Rungtynės publika sekė su dideliu susidomėjimu. P. D.

ROSARIO

Rugsėjo 22 d. po lietuviškos sumos buvo organizacijų valdybų posėdis. Posėdyje buvo patiekta šventės apyskaita ir nutarta bendrai rengti Vasario šešioliktąją, pakviečiant ir Santa Fe lietuvių koloniją. Bus padėtas vainikas prie Monumento de la Bandera, miesto centre iškilmingas minėjimas dalyvaujant valdžios atstovams ir laikraščių korespondentams; sekmdienį iškilmingos Mišios ir bendri pietūs.

— Aleksandras ir Monika Kalainiai savo namuose surengė puikiais vaišes — naujojo klebono kun. J. Margio priimtaves ir kun. J. Dubos išleistuves, kuriose dalyvavo ir kiti Rosario tėveliai.

— Sergijūnų šeima Gab Galvez kapinėse pastatė grūž paminklą a. a. Marijos Sergijūnienei atminimui. Paminklą pašventino Rosario lietuvių kapelionas kun. A. Kleiva, MIC.

— Sra. M. E. Galindez ir Onutė Bendinskaitė iš Kordobos viešėjo pas p. p. Oną ir Antaną Zampus, kurie nuosavu automobiliu važinėjo viešniais po Rosario.

— Sofijos Žukienės ir sūnaus An-

tano namai buvo pašventinti rugsėjo 19 d. Pašventino kun. A. Kleiva.

PADEKA

Rosario lietuvių jaunimas nuoširdžiai dėkoja visiems programos dalyviams, svečiams, dirbusiems šventės parengimo darbus ir atsilankiusiems į šventę. Ypatinga padėka priklauso panelei Marijai E. Galindez, Mirtai Cardinaletti, poniai Onai Marijai Postiglioni ir šokėjoms, p. Onai Papečkienei, A. Pundytei ir Vilma Moro, kvartetui, Eduardui Klimui, Lary Farre, Elvio Costanzo, Juan Adrian, Carlos Castillo, Oscar Le Figue, choristams, Danutei Žekvičiūtei, Antanui Latvėnui, Antanui Švarliui, Jonui Papečkui, Zigmui Stasevičiui, Juozui Ašmonui, Jurgiui Liutkevičiui, Stasei Dudytei, S. Morkūnui, B. Anrijauskui, K. Kalainiui, Z. Stasevičiui, P. Daugui, A. Vincijūnienei, M. Lukošienei, J. Guzui, A. Latvėnui, T. Plepiui, S. Tičionui, Andrijauskienei, Morkūnienei, Matulionienei, Užkurienei, Švalienei, A. Kalainienei, M. Kalainienei, O. Liutkevičienei, Krašinskiui, Ryselienei, Zagrečkienei, M. Klimui, A. Zampai, A. Pundžiui. Visiems, malonūs Tautiečiai, nuoširdūs acii!

Rosario Lietuvių Jaunimo Valdyba

Pijus Gudelevičius — „Laiko“ atstovas ir platintojas.

TEMPERLEY

PADEKA

Temperley Apylinkės Lietuvių Šeštadieninė mokykla surengė gražią pavasario sutikimo šventę. Šventės programą išpildė šeštadieninės Mokyklos mokiniai, kuriuos parengė šios mokyklos mokytojai. Šventė įvyko p. p. J. ir I. Valantinavičių namuose, už mokyklai ir jos rengiamoms šventėms teikiamas patalpas p. p. Valantinavičiams nuoširdžiai dėkojame. Taip pat dėkojame mokyklos mokytojams už mokinių priėmimą programai; pp. Gekiams ir p. p. Žekiams už paruoštą loterijai staliuką; p. Veikalienėi už skanų tortą ir p. Veikalui už skanias iškeptas „chorizas“; ARB Temperley Apylinkėi už nuolatinę mokyklos paramą — sąsiuviniais, pieštukais ir t. t.; Vyt. Veliūnai už parėmimą mokyklos pinigine auka — 100 pesų. Prašome mūsų mokyklos nepamiršti ir ateityje Tėvų Komitetas

PADEKA

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Temperley apylinkė š. m. rugpjūčio 10 d. „Argentinos Lietuvių Balso“ klubo patalpose, Boedo 737, minėjo savo gyvavimo 6 metų sukaktį.

Šį minėjimą parėmusiems ir prie jo vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems, Apyl. Valdyba dėkoja: Poniui Ožinskiui už nemokamai suteiktas patalpas; Apyl. Garbės narei p. Morkūnienei ir nar. p. Povilaitienei su dukromis už parengimą vermuto; p. p. Žekiui, A. Gečiui, Morkūnienei, Povilaitienei ir Cibavičienei už parengimą stalo ir dovanas loterijai; p. p. Andriuskaui ir Bubnovui už loterijos pravedimą; Poniai Zavicčkienei ir p. Radionovui už išpildymą programos. Apylinkės Valdyba

„VYČIŲ“ D-JOS VEIKLA NUOTAIKINGAI SUTIKTAS PAVASARIS

Rugsėjo 21 d. Lietuvių salėje Vyties Draugija surengė pavasario sutikimo šventę. Vakarą programa buvo įvairi ir nuotaikinga. Linksmą vieno veiksmo komediją suvaidino

jaunieji „Vyčių“ Draugijos artistai: Rapolas Paršelis, Karlos Blumbergas, Tadas Jasinevičius ir Albertas Zukauskas. Vaidintojai susilaukė pelnyto publikos įvertinimo. Toliau vakaro programoj pasirodė Sv. Cecilijos coras, vadovaujamas Vaclovo Rymavičiaus. Naujos ir gražios dainos publikos buvo labai nuoširdžiai sutiktos ir už jas negailėta karštų plojimų.

Pavasario karalienės titulo varžbos sutraukė daug kandidačių. Vyčių komisijai buvo nelengva iš tokio gausaus kandidačių būrio išrinkti „Pavasario karalienę“. Ši laimė teko N. Šeštokaitei.

Vyties V-ba nuoširdžiai dėkoja visiems programos išpildytojams ir gausiems svečiams už atsilankymą. — Spalių 12 d. „Vytis“ rengia linksmą šokių vakarą Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Šokiams gros žinomas orkestras „Juan Carlos“. Kviečiama ta proga „Vyčių“ Draugijos narius atsilankyti į pasilinksminimą su savo pažįstamais ir juos įtraukti į nuolatinius draugijos narius, nes draugija didėdama narius geriau galės atlikti savo užsibrėžtus uždvinius.

PUIKIAI PAVYKO ISVYKA-PUKIKAS I PARKE PEREYRA

Rugsėjo 29 d. „Vytis“ Draugija surengė pirmą pavasarinę išvyką į Parke Pereyra. Gražus pavasario oras sutraukė daug ekskursantų ir gamtos mylėtojų, norinčių po savaitės darbų atsikvėpti tyrame ore.

Išvykos centriniam dėmesij buvo futbolo rungtynės tarp vedusiųjų ir nevedusiųjų draugijos narių. Komandos išsirikavo sekančio sudėties: vedusieji — A. Matulis, J. Sinkvičius, I. Gonzales, A. Mikučionis; K. Balsys, T. Mendik, P. Baršauskas, J. Lunius, A. Šeštakauskas, Scorti; nevedusieji — Jakubauskas, J. Linkevičius, F. Vitkauskas, M. Jarlinski, Marcinkaitis, J. Uždabronis, P. Mankus, Lebedinskas, Glemba, A. Krivickas, J. Deveikis. Įdomus susitikimas baigėsi nevedusiųjų naudai 6:3, pirmas kėlinys — 2:2. Abi komandos, raginamos „savosios“ publikos, sužaidė energingai. Prie apylygio žaidimo, nevedusieji, žaisdami prieš nepilna vedusiųjų komandą, laimėjo. Golus įmušė nevedusiųjų naudai: Glemba 4, Mankus 1 ir Lebedinskas 1; vedusiųjų — Mendik 2 ir Scorti 1. Laimėtojai buvo pasveikinti savo šalininkų su dideliu entuziazmu.

Visiems ekskursantams besidžiaugiant ir besilinksminant vidudienį atvyko „Mindaugo“ D-jos ekskursija iš Berisso ir tuoj įsijungė į bendrą naitaką. Malonij ir sveikoj aplinkoj iškilautojai praleido visą dieną. „Vyčių“ Draugijos valdyba, matydama taip patenkintus ekskursijos dalyvius, maloniai praleidusius visą dieną lietuviškoj nuotaikoj, kur jaunimas turėjo progos arčiau susipažinti tarpavyje, kviečia visa lietuviška jaunima susidomėti šiomis išvykomis. Tarpusavis lietuvių bendravimas bent dalinai pakeičia mums tėvynės trūkumą, kurios ilgėsį mes visi nešiojamės, nežiūrint kur bebūtume gimę ir kur begyventume.

LIETUVIŲ CENTRO VEIKLA

Š. m. spalio mėn. 5 d. 21 val. Munro apylinkėje gyvenantieji Lietuvių Centro nariai ruošia vaišes - vermūtą su šokiais Grosvilio salėje. Munro, Carlos Villate 3675. Pelnas skiriamas Dr. J. Basanavičiaus vardo rūmų statybai. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto.

Valdyba ir Vaišių Rengimo Komisija

— Š. m. rugsėjo mėn. 28 d. Lietuvių Salėje Avellanedoje buvo suruoštas gražus vaidinimas „Farmazonai“, kurio pelnas skiriamas Dr. J. Basanavičiaus vardo rūmų statybai. Vaidino Lietuvių Centro mėgėjai, vadovaujami p. E. Ryselienės. Ta proga Jaunimo Komisijos iniciatyva buvo pavasario karalienės ir princesių rinkimai. Karalienė buvo išrinkta p-lė Alicija Pakalnytė ir princesėmis — Marta Butkutė ir Rodovanotos dovanėlėmis. M etaoinn sa Dauksaitė. Išrinktosioms buvo įteikta gražios dovanėlės.

Lietuvių Centro valdybai malonu pabrėžti, kad šlame vakare dalyvavo didelis svečias VLIKO pirmininkas Dr. A. Trimakas, kuris susirinkusiems ta proga nušvietė dabartinę Lietuvos politinę padėtį ir mūsų kovos už laisvę perspektyvas.

Valdyba ir Jaunimo Komisija

— Š. m. spalio mėn. 12 d. 21 val. Lietuvių Centro 31 m. sukakties proga ruošiamas vermutas su menine programa ir šokiais, kuris įvyks mūsų buveinėje Buenos Aires mieste, Tabare 6950. Gausiai dalyvaukite organizacijų atstovai. Kviečia-

Dr. J. BASANA VIČIAUS VARD O LIETUVIŲ CENTRAS,

minėdamas savo 31 metų gyvavimo sukaktį

š. m. spalio mėn. 12 d., šeštadienį, 21 val. savo patalpose

Tabaré 6950, Villa Lugano, rengia

IŠKILMINGĄ VERMOUTH'Ą — MENO VAKARĄ

su sekančia programa:

1. Minėjimo atidarymas.
2. Lietuviškų organizacijų sveikinimai.
3. Lietuvių Centro Tautinių Šokių grupės premjerinis pasirodymas.
4. Publikos šokiai, grojant „Jaunųjų Kvartetui“.

Kviečiama visus tautiečius atsilankyti į sukaktuvinį minėjimą ir asmeniškai susipažinti su Lietuvių Centro statybos darbais.

mi visi ta proga apžiūrėti atliktus rūmų statybos darbus.

Sio vermuto proga pirmą kartą pasirodys naujas tautinių šokių vienetas, p. A. Mikelioniensė vadovaujamas. Tautinius šokius palydi akordeonu p. V. Cibavičius.

Po programos bus šokiai, kuriems gros jaunųjų orkestras, susidedantis iš A. Kaminsko, R. Mušketo, A. Barono ir K. Dobkevičiaus.

Jau yra pasižadėjusios atvykti mums draugiškų savišalpiųjų draugijų „Mindaugas“ ir „Nemunas“ didelės ekskursijos iš Berisso, o taip pat ir visi mūsų rūmų statybai aukojusieji smenys.

Kviečiame visi lietuviai gausiai dalyvauti mūsų šventės minėjime, nes gausus dalyvavimas mums suteiks pasitikėjimo ir jėgų sėkmingai užbaigti Dr. J. Basanavičiaus vardo rūmų statybą.

Malonu pranešti mūsų lietuviškajai visuomenei, kad savišalpinė draugija „Nemunas“ užleido veltui savo salę Berisse mūsų vakarui suruošti. Bus suvaidinta 3 veiksmų komedija „Senberniai“. Vaidinimas įvyks š. m. spalio mėn. 19 d. Vaidins Lietuvių Centro mėgėjai. p. E. Ryselienės vadovaujami. Vakarą programoje tautinius šokius atliks vaikučiai, kuriems vadovauja p. A. Mikelioniensė, akordeonu pritaras p. V. Cibavičius.

Pelnas skiriamas mūsų rūmų statybai Ta proga tenka pabrėžti, kad „Nemunas“ savo auka jau yra prisidėjęs prie mūsų statybos ir kad ateityje, kaip tai yra pareiškęs „Nemuno“ pirm. p. P. Ivoškevičius, šios draugijos bus suruošta ir daugiau vakarų, kurių pelnas bus paskirtas Dr. J. Basanavičiaus vardo rūmų statybai. Iš anksto būdami dėkingi, širdingiausiai padėką reiškiamo „Nemuno“ dr-jos valdybai ir nariams.

Valdyba

— Mūsų veiklaus nario p. K. Li-veikio židinį aplankė gandra, padovanodamas poniai F. Liveikienėi gražią dukrelę Silviją Estelą. ARLI

— Pranešama visų žiniai, kad Lietuvių Centro Valdyba rinksis posėdžio kiekvieną pirmąjį mėnesio šeštadienį.

Valdyba

— Poniai Aleksandra ir Jonas Bačkiai savo sidabrinį vestuvių progą, š. m. spalio mėn. 5 d. suruošė artimiesiems ir pažįstamiesiems vaišes.

ARLI

— Su malonumu reiškiamo širdingiausiai padėką Argent. Liet. Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungai už paaukotas 2.693,95 pesus Dr. J. Basanavičiaus vardo rūmų statybai, kurie buvo gauti iš minėtos sąjungos suruoštos vakarienos š. m. rugpjūčio mėn. 31 d ir įteikti Lietuvių C. entruai

Valdyba

ATSIJUSTA PAMINĖTI

KOVOSE DEL LIETUVOS, Stasys Raštikis, buvęs Lietuvos kariuomenės vadas. Kario atsiminimai. I dalis. 1956 m. Išleido „Lietuvių Dienos“, Los Angeles, California. Meninę dalį prižiūrėjo dail. P. Puzinas. Tiražas 2000 egz. Kaina 7 dol.

KOVOSE DEL LIETUVOS, Stasys Raštikis, buvęs Lietuvos kariuomenės vadas. Kario atsiminimai. II dalis. 1957 m. Išleido „Lietuvių Dienos“, Los Angeles, California. Meninę dalį prižiūrėjo dail. P. Puzinas. Tiražas 2000 egz. Kaina 7 dol

Galima užsakyti „Laiko“ adm. INFORME DE LA COMISION ESPECIAL PARA EL PROBLEMA DE HUNGRIA — Asamblea general — Documentos oficiales: undecimo periodo de sesiones — Suplemento No. 18 — Nueva York, 1957. Tai išsamus leidinys apimęs visą Vengrijos revoliucijos eigą ir rusų karinį įsikišimą. Visi aprašomi įvykiai paremti gausia ir išsamia dokumentacija, nekartą paimta iš pačių komunistinių šaltinių, kurie vienaip ar kitaip savo spaudoje tuos įvykius komentavo. Leidinys yra išsuntinėtas visiems JT delegacijų atstovams ir visiems Vak. pasaulyje suinteresuotiems sluogsniams. Leidinį išleido T spandos ir propagandos įstaigos.

eidinyje padooti faktai ir įvykiai, varenti autoritetingais liudininiais ir dokumentais, suduoda komunistams ir jų propagandai didžiulį smūį, kuris daugelį dar daugiau aters akis ir parodys, kad komunistai laikosi tik žudynėmis ir teroru.

Argentinoje leidinys galima gauti per PET atstovą agr. A. Šantarą.

KRISTAUS KARALIAUS LAIVAS. Nr. 32, 33, 34, 35 — T. Marijonų bendradarbių D-jos savaitraštis. Leidinys visados pilnas trumpų ir aktualių straipsnių, pamokymų, kat. yvenimo įvykių ir kt. aktualijų.

MOTERIS. Lietuvių Moterų Žurnalas. Nr. 3 (8), Liepa — Rugsėjis. 1957 Leidžia Lietuvių Katalikių Moterų Draugija. Redaguoja Stasė Pratuolentytė. Red. adresas: 941 A Dundas St. West, Toronto, Canada, Ont.

SKAUTŲ AIDAS. Lietuvių skautų ir skautėjų laikraštis. 1957 m. rugpjūčio mėn., Nr. 8. Šis Skautų Aido numeris išleistas skautybės 50 m. jubilėjų paminėti.

Inž. Jono ir Aldonos Ramanauskų sūnus Ksaveras Kristijonas, švėsdamas savo 1 m. sukaktį, pasiroošęs svečiams dalinti tortą.

„VYČIŲ“ DRAUGIJA

rengia

ŠOKIŲ VAKARĄ,

kuris įvyks spalių 12 d., šeštadienį, (Dia de la Raza) 21,30 val., Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

„Vyčių“ Draugijos narius, rėmėjus ir visus kitus tautiečius kviečiame atsilankyti.

Valdyba

Mokslas - MENAS - Literatūra

IV-SIS LIETUVIŲ SESERŲ INSTITUTAS

Šią vasarą nuo rugpjūčio 17 iki 27 d. įvyko lietuvių seserų suvažiavimas Chicagoje, Sv. Kazimiero Vienaulyne. Iš viso dalyvavo apie 350 seserų iš keturių lietuvių kongregacijų esančių Amerikoje: Nekaltai Pradėtos Marijos, Putnam, Con.; Nukryžiuotojo Jėzaus, Brockton, Mas.; Sv. Kazimiero, Chicago, Ill.; Sv. Pranciškaus, Pittsburgh, Pa.

L. S. Institutas buvo suorganizuotas prieš keturis metus lietuvių palaikymo ir plėtimo mokykliniame jaunime tikslui. Kiekvieną metų seserys susirenka viename kuriame iš šių keturių vienuolynų. Šį kartą suvažiavo į Chicago.

Instituto sesija tęsiasi dešimt dienų ir jos programa sukosi apie pagrindinį lituanistikos tikslą. Kad geriau atsiekus lietuvių palaikymo ir skleidimo tikslą, buvo pasirinkta panagrinėti lietuvių tautosaką. Kadangi ši tema yra labai plati, buvo pakviesta keletas kalbėtojų ją dėstyti įvairiose srityse.

Dr. Antanas Vasys, M. A., Ph. D., Fordham Universiteto profesorius, kalbų ir tautosakos žinovas, dėstė lietuvių liaudies prozinę dalį. Juozas Brazaitis, M. A., buvęs Lietuvos švietimo ministeris, dėstė lietuvių lyrinę tautosaką. Leonardas Šimutis, kompozitorius ir Chicago Mokytojų kolegijos profesorius nagrinėjo liaudies dainas, o muzikas J. Kreivėnas supažindino su lietuviškais muzikos instrumentais. Be to jis patiekė kai kurių kompozitorių keletą vaikams skirtų dainelių. Apie lietuvių liaudies šokių kalbėjo ir juos su savo šokėjų grupe demonstravo Bronė Jameikienė ir Bruno Šotas. Bronė Jameikienė taip pat paaiškino tautinių rūbų rūsį ir jų skirtumus. Kalėdų eglutė užima tam tikrą vietą lietuvių liaudies meno ir todėl šia tema kalbėjo Juozapina Daužvardienė, Chicago lietuvių konsulo žmona. Su ja atvyko ir šiaudinių eglutės ornamentų gamintoja Rožė Mazelauskienė. Lietuvišką architektūrą aiškino architektas Jonas Mulokas, o skulptūrą — (lietuviškus kryžius ir koplytėles) dailininkas Adomas Varnas. Bendrai apie lietuviškus ornamentus kalbėjo ir pritaikymą mokyklose parodė Vladas Vijeikis.

Be tautosakos instituto programoje buvo ir praktiškos pedagogikos. Šioje dalyje buvo prarastos įvairios lituanistikos pamokos su diskusijomis. Ses. Baptista, C. J. C. pravedė Lietuvos istorijos pamoką; Ses. Regis Marie, C. J. C. — geografijos; Dr. Charles Parnell, M. A., Ph. D.,

Notre Dame profesorius — prancūzų kalbos; Ses. M. Francina, S. S. C. — lietuvių kalbos; Ses. M. Perpetua, S. S. C., B. A., ir Ses. M. Inkarnata, S. S. C. — skaitymo.

Buvo sudaryta grupinė diskusija tema „Amerikos lietuvių vienuolė modernioje pasaulyje“. Jos pirmininkas Gerb. Kun. V. Bagdonavičius, M. I. C., Ph. D., o dalyvės Ses. Anna Maria, S. S. C., Ph. B., R. N.; Ses. M. Felicia, Im. Con.; Ses. Cecilia Marie, C. J. C., B. A. ir Ses. M. Leona, O.S.F. Jo Ekselencija vyskupas V. Brizgys, D. D., padarė diskusijos santrauką.

Kadangi dauguma lietuviško jaunimo stovyklauja vasaros metu, Ses. M. Paulė, Im. Con., patyrusi stovyklų vedėja, kalbėjo „lietuviškos

stovyklos tautinė programa“ tema.

Vakarais seselių būdais suruošė kultūrinę programą: Alice Stephens ansamblį; Ses. M. Bernardą, S. S. C., B. M., chorą ir orkestrą; muzikas Vl. Jakūbėnas „Kamerinę muziką“; Adelę Druktenytę, Povilas Matukas koncertą, akomponuojant Vl. Jakūbėnui Ses. M. Paulė, Im. Con. „Stovyklinį laužą“.

Sekmadienį, rugpjūčio 25 d. LSI dalyvės sudarė ekskursiją į kai kurias lietuviškumą pasižymėjusias istorines vietas Chicago apylinkėje. Šis LS Institutas yra akademiniai įvertintas ir dalyvės gali įsigyti tris kursų baigimo pažymėjimus.

Lietuviškoje nuotaikoje ir studijose praleidusios dešimt dienų, lietuvių Seserys išsiskirstė į savo mokyklas skleisti lietuvišką kultūrą ne tik lietuvių tarpe, bet ir svetimųjų.

LIETUVOS POETAI NESIJAUČIA LAIMINGI

(Elta) Lietuvos rašytojų sąjungos organas „Pergalė“ rugpjūčio mėn. sąsiuvinyje atsispausdino vėl pluoštą eilėraščių. Apskritai pažymėtina, kad Lietuvos poetų temos pastaraisiais laikais mažiau sovietiniai nudažytos, negu būdavo prieš kelis metus. Kai kuriuose eilėraščiuose jausti tam tikras pesimizmas. Pavyzdžiui, tame „Pergalės“ numeryje duodamas Viliijos Sulcaitės eilėraštis „Kada nesijauti laimingas“. Čia yra tokių posmų:

„Ir visa, kuop lig šiol gyventa
Tu persvarstai ir apmąstai —
Sunki, kas buvo šventa,
Ir nieko pricky nematai.

Darbai, kurie tau džiaugsmą teikė,
Atrodė niekam neverti...
Likimą piktą tu prakeiki
„Todėl, kad džiaugiasi kiti...“

Mok. Elzė Diminskienė — „Motėris ir Gyvenimas“ skyriaus redaktorė.

„KOVOS DĖL LIETUVOS“

GEN. STASYS RAŠTIKIS — Karo atsiminimai. I dalis, 704 pusl. II dalis, 668 pusl. Išeido „Lietuvių Dienos“, Los Angeles, California. Meninę dalį prižiūrėjo dail. Povilas Puzinas. Tiražas: 2000 egz.

Jau anksčiau pasirodęs Gen. St. Raštiko atsiminimų I tomas davė progos kilti visai eilė diskusijų ir pasisakymų, liečiančių mūsų tautos tragediją, paskirų valdžios buvusių asmenų elgseną, nuo kurios daug priklausė vienoks ar kitoks paskutiniųjų mūsų nepriklausomybės dienų pobūdis ir atsinešimas į bolševikų ultimatumą, reikalaujantį pakeisti vyriausybę ir leisti padidinti bolševikines įgulas, išsidėsčiusias keliose vietose mūsų krašte.

Šie atsiminimai įnešė daug šviesos visai lietuviškai visuomenei, kuri visiems tiems minėtiems klausimams yra dar ir dabar labai jautri, kuri nekarta gana griežtai smerkė tuometinę vyriausybę ir vyriausią kariuomenės vadovybę, kad nebuvo pasipriešinta bolševikų invazijai.

Krašto negynimas mums turėjo ir dabar dar turi labai liūdnų pasekmių. Patys bolševikai dar pirmomis savo viešpatavimo dienomis „sukomunistintame“ bet dar neuždarytame „Lietuvos Aide“, kurį tuomet jau redagavo J. Šimkus su Zimanu, išjuokė visus mūsų patrijotus, kurie esą per 20 metų sėdėdami šiltose vietelėse šaukė į tautą patrijotiškais šūkiiais, kviesdami aukoti viską ginant savo kraštą laisvę, bet kai atėjo laikas laisvę ginti, patys pirmieji pabėgo į už-

sienį, ar greitai prisitaikė prie naujųjų šeimininkų... Visiems tuomet buvo skaudu tuos bolševikų priekaištus girdėti, juo labiau žinant, kad mūsų kariuomenė ir tauta krašto gynimo pareigą būtų kuo stropiausiai atlikusi, jei vyriausybė ir aukščiausieji vadai būtų davę ženklų imtis ginklo. Daugelis tautiečių anuo metu samprotavo, kad būtų pakakę bent po vieną šūvį išleisti iš visuomenės suaukotų ginklų ir tai jau būtų visam pasauliui nuskaubęs garsas, kad lietuviai šauniai moka ginti savo laisvę. Be to, tas kad ir simbolinis pasipriešinimas būtų sudaręs šiandien visai kitokią mūsų laisvės bylos juridinę padėtį — būtume gavę bent satelitinį statusą, vieton stalininės saulės su tarybinių respublikų konstitucija.

1942 m. per tarptautinės teisės paskaitą Vilniaus U-te vienas studentas pusiau ironizuodamas profesorį paklausė „Iš kokio teisės šaltinio pas mus dabar yra pritaikintas „Ostlando“ terminas, kurį naciai okupantai vartodavo savo pranešimuose, kalbėdami per Vilniaus, Kauno, Karaliaučiaus ir kt. Pabaltės valst. radio stotis“. Profesorius nei nemirktelėjęs atsakė: „Šis terminas logiškai kilo iš Tarybinės Respublikos teisės, kurią gavome negindami krašto laisvės. Tas pats įvykis ir su didesniųjų viešųjų pastatų, ūkių ir kt. turto nusavinimais. Antrasis okupantas logiškai tęsė tai, ką pirmasis buvo pradėjęs.“ Profesorius ta proga dar pridūrė: „Joki tolimėsi motyvai, kaip tai žmonijai išžudymas, ar krašto sunaikinimas ne-

Jau sovietiniais laikais išaugęs ir pradėjęs pasireikšti literatūroje poetas J. Marcinkevičius seniai buvo premijuotas už poemą „Dvidešimtas pavasaris“. Iš vieno tos knygos egzemplioriaus, patekusio į Vakarus, padarytos šios būdingos ištraukos:

Apie partizanus poetas eiluoja:

„Miškely gulim mudu du
Sirdis krūtinėj beldžias.
Naktis rami. Tylu, gūdu.
O jis, girdžiu, sau meldžias.
Pabaigęs priduria karštai.
Paglosto beržo žievę:
— Atleisk man, viešpatie, už tai,
Neteisk mane, o dieve! —
Girdė — artėja traukinys.
Jis padeda rožančių
Ir atsidusęs traukia jis
Granatą iš už anėio...“

Apie studentus, besilankančius ant Gedimino kalno Vilniuje, poetas pasakoja:

„Nusitvėrusi alkūnės
Irena sulaukė jį:
Šitie akmenys žili,
Samanotos sienos šitos
Ir lietaus paplautos plytos —
Kiek jos matė, kiek matys!
Šičia — mūsų praeitis.
Kur jina — garsi, didinga?
Viskas žuvo, viskas dinga.
Uždrausta nūnai deja,
Net kalbėti apie ją...
Simas garsiai atsiduso:
Bet jina! visviena mūsų.
Ir dėl šitos praeties
Kartais nesmagiai jauties.
Rodos buvo neblogiausia,
O kada kas nors paklausia,
Kaip įvyko tai ir tai,
Gerą valandą mastai,
Kas tau galima, kas leista,
Kaip marksizmas moko — keista!
Vis tik gera ir smagu,
Kad randi minties draugų.“

Poetas atpasakoja žodžius berniuko, kuriam jo mergaitė lietuviškai pasisakė, kad maitinanti pabėgusių rusų belaisvį:

„Šis tiesiog — akis į akį
Apšaukė bolševike!
Tepastimpa sau miške
Atėjūnas neprasytas.
Kas gi tau ruselis šitas?
Dėdė, pusbrolis ar kas?
Ir susitepė rankas...
Dar plies! man ant tako...“

turi būti imami dėmesin, kai kraštą puola priešas, nes okupantas užėmęs kraštą visados išnaikins mažiau žmonių, nei karo atveju. Tą patį padarys su kultūrinėmis ir ekonominėmis vertybėmis. Tokiais atvejais vyrų ar ginklų taupymo motyvas yra niekuo nepateisinamas. Į bolševikų ultimatumą reikėję atsakyti visuotinė mobilizacija, vietos bolševikinių įgulų likvidavimas ir komunistinio gaivalo žolliavimas. Visi vyrų turėję imtis ginklo, o moterys evakuoti kultūrinės ir ekonominės vertybės į Vokietiją ir Skandinavijos kraštus. Be to, numatant, kad visvien kraštas bus okupuotas, reikėjo tuoj pat pasiųsti į užsienį geriausius ir tam reikalui tinkamus intelektualus kadrus, kurie vėliau būtų galėję tęsti kovą Vakaruose prieš komunistizmą“. Žinoma, tai kraštutinė nuomonė, bet turinti nemaža tiesos. Bolševikams antrą kartą grįžtant į Lietuvą panašūs vaidai Lietuvoje ir atsitiko. To pasėkoj šiandien mes turime didelį skaičių intelek-

Bernardas Brazdžionis

MANO PROTĖVIŲ ŽEMĖ

Tu viena mano laimės ir džiaugsmo sapnuos,
Tu viena mano kryžkelių vingiuos liūdnuos,
Tu viena mano saulė rytojaus dienos,
Mano protėvių žemė.

Atminimuose lankos ramunių baltų,
Senos pilys prie Nemuno seno krantų,
Baltija ir aukštaičių pagojai — tai tu,
Mano protėvių žemė.

Ir bitelių dūzgimas senam avily,
Ir piliakalnių, alkų ramybė tyli,
Ir žiema, kaip mirties baltas takas, gili
Mano protėvių žemėj.

Nenumirus po piktojo gruodo ledais,
Nesukniubus po sielvarto upės krantais,
Puoškis, puoškis pavasario jauno žiedais,
Mano protėvių žeme!

tuos tremyje, kurie visais galimais ir prieinamais būdais veda kovą prieš okupantą. Ši kova nėra ginklų kova, bet tai nemažina kovos reikšmės, nes komunistas, būdamas daugiau tik brutalia idėja, mažiau yra pažėdžiamas intelektualiais ir moraliniais ginklais. Atrodo, kad anas jau miręs profesorius turėjo nemaža tiesos.

Į eilę čia minėtų klausimų savo atsiminimuose atsako ir gen. St. Raštikis, nebijodamas tiesai žvilgtelti į akis, tuo įnešant į ano meto įvykius nemaža šviesos.

Viena kas visiems šiandien yra aišku, tai kad mes, gyvendami 20 metų bolševikų kaimynystėje, visai nepažinome jų barbariškumo. Bolševikams okupuojant Lietuvą daugelis manė, kad su jais bus galima koki nors būdu bendradarbiauti, kad jie jau yra su kultūre, kad karas dar toli gražu nėra gerai prasidėjęs, tad reikią taupyti tautos jėgas ir t. t. Be abejo, šiandien visi esame po įvykių išmintingi, ir matydami buvusias klaidas, ieškom kaltininko, kurio tikrumo nėra. Nes panaši padėtis ne pas mus vienus įvyko — tas pats atsitiko Latvijoje ir Estijoje, jom net neturint panašaus Trojos arklio — Vilniaus grąžinimo komplikacijos, — nuo kurios ir pradėjo temti mūsų laisvės dangus. Jau su pirmųjų bolševikinių bazių įsileidimu buvo netekta dalies suverenumo. Prieš įgulų įvedimą mūsų diplomatai spyrėsi visomis galimomis priemonėmis, tačiau rusų reikalavimai jau ir tada buvo ultimatyviniai. Lietuvos vyriausybė jau tada, matydama bolševikų norą su įgulomis įkelti koją į Lietuvą, buvo labai arti to, kad norėjo atsisakyti nuo Vilniaus grąžinimo derybų. Tačiau visos tautos didžiulis noras atgauti Vilnių ir visą buvusį atplėštą kraštą taip pat turėjo daug įtakos to meto pasitarimams, o bolševikų apgaulingi pažadai nesikišti į Lietuvos vidaus reikalus ir mūsų menkas jų klasingos politikos pažinimas nuvedė mus į tokius įvykius, kurių liūdininkais visi esame buvę.

Nemažiau yra įdomus ir II-jo tomo gen. S. Raštiko atsiminimų turinys. Jame yra paliesta visa eilė labai reikšmingų įvykių: Paskutinis posėdis prezidentūroje, Birželio 15-ji diena prezidentūroje ir Kaune, Kodėl kariuomenė nesipriešino?, Ar vertėjo laikyti kariuomenę?, Lietuvos kariuomenės tragedija, Pirmosios karo dienos Berlyne, Vietinė rinktinė, Išėvių spaudos priekaištai Lietuvos kariuomenėi, Mano klaidos, Apie būsimąją Lietuvos kariuomenę.

Nežiūrint, kad prisiminimai daugumoj parašyti asmeninių patirčių įtakoj, jie atidengia visuomai visą eilę nežinomų valstybinio gyvenimo įvykių ir visos eilės asmenų tragedijų, surištą su abiem okupacijom. Perskaičius šiuos atsiminimus visą eilę buv. oficialių asmenų pasidaro daug artimesni. Juos mes anksčiau tematydavome tautinių švenčių proga Karo Muzėjaus sodelyje, karių kapuose ar frakuo- tus teatre... Šiandien jie su visa tau-

ta neša tą patį vargą Sibire ar Vakarų kraštuose. Daugumoj šie asmenys buvo pirmomis bolševizmo aukomis.

Iš visų atsiminimų vaizdžiai iškyla S. Raštiko asmens bruožai: kaip kataliko, laisvės kovų savanorio, gilaus patrijoto ir humanisto, nebijančio viešai prisipažinti prie savo klaidų, kas taip yra reta tarp valdžios buvusių aukštųjų asmenų. J. Ginkus

Vinco Krėvės Vardo literatūrinės premijos

Jury komisija, susidedanti iš dr. H. Naglo — pirmininko, B. Pūkelevičiūtės, B. Ciplijauskaitės, J. Kardeilio ir K. Veselkos, susirinkusi posėdžio 1957 m. rugsėjo mėn. 4 d. Montrealyje ir apsvačiusi visus 1955-56 m. išleistus, dar nepremijuotus lietuvių grožinės literatūros kūrinius, nutarė, trimis balsais prieš du, antrąją Vinco Krėvės Vardo Literatūrinę Premiją 500 dolerių sumoje skirti Jonui Mekui už jo idilių rinkinį „SEMENIŠKIŲ IDILĖS“. Premijos įteikimo iškilms įvyks rugsėjo mėn. 21 d. Montrealyje.

Lietuvių Akademinis Sambūris
B. Ciplijauskaitė, Vald. pirmininkė

KULTŪRINĖ KRONIKA

— Lietuvių latvių ir estų knygų paroda organizuojama Vokietijoje, Frankfurte. Paroda įvyks spalio 2 — 7 dienomis, ten tuo metu vykstančioj garsioj knygų mugėj. Specialiame tarpt. parodos kataloge figūruos ir lietuviškų leidinių skyrius.

— Prof. J. Baltrušaičio veikalas „Aberrations — Quatre Essais sur la Legende de formes“ išėjo iš spaudos. Ta proga Paryžiuje surengtam priėmimo dalyvavo vietos meno kritikai, istorikai ir kt. mokslo atstovai.

— Prof. V. Banaitis baigia parašyti lietuvišką operą „Jūratė iš Kas. tytis“. Operai libretą parašė Bronė Buivydaitė. Opera sukurta lietuviškų melodijų nuotaikoj. Tačiau yra gana skirtinga nuo tų motyvų, kuriems iki šiol pasižymėdavo komp. Banaičio kūryba.

Apibūdindamas prof. J. Žilėvičius naująją operą, kurią jis turėjo progos pažinti pas autorių teigia, kad arijos labai pagaunančios, chorai skamba labai didingai, jų yra neperdaug ir nenuobodūs. Kad opera būtų galutinai baigta dar trūksta instrumentacijos orkestrui, kuri truks apie metus laiko. Operą tikimasi pastatyti Čikagoje.

— Dailės paroda įvyko Vilniuje. Joje buvę išstatyta 400 kūrinių. (E)

— Aš nenoriu mokytį žmogaus, kuris pats nenori mokytis ir aiškinti tam, kuris nenori aiškintis pareigų sau pačiam. Tad jeigu žmogus, po to, kai jam išaiškinama vienas ketvirtadalis, negrįžta į save, negalvoja ir nesistengia patsai surasti likusių trijų ketvirčių, nėra tikslo jo daugiau bemokytį. Konfucijus

E.L.F.B. STUDIŲ SAVAITĖS PASKAITŲ MINTYS

Ketvirtosios Europos Lietuvių Fronto Bičiulių Studių savaitės, įvykusios rugpjūčio 4 — 11 dienomis, Vokietijoje, atidarymo kalboje dr. J. Grinius pažymėjo, kad St. savaitės tikslas yra gaivinti lietuvių rezistencinę dvasią tremtyje. Prieš grėsiantį atitrūkimo pavojų LF bičiuliai stengiasi kovoti glaudesnių asmeninių ryšių palaikymu. Susirinkdami kartu praleisti atostogų, Studijų savaitės dalyviai ieško poilsio mąstyme, kurio taip labai reikia technikos amžiaus vienašališko veikloje pskendumui žmogui. Šiame mąstyme, kuris šiemet pagrindinai sukosi apie Lietuvą tėvynėje ir tremtyje, atsispindėjo daug įvairių rūpesčių, į kuriuos mums tenka atsižvelgti esamoje padėtyje.

REZISTENCIJOS PRASMĖ

Tokį klausimą gvildeno J. Vidzgris. Tautinį pasipriešinimą nagrinėdamas kovos situacijoje, prelegentas atkreipė dėmesį į neigiamą priešininkų siekiama nesuderinamų tikslų santykį, jų priešingumo galimas įvairias rūšis ir formalius skirtumus. Rezistencija nėra tikslas savyje, bet gynimas grėsmėje atsidūrusių tautos vertybių — laisvės ir nepriklausomybės. Tai dorinio pobūdžio veiksmas. Dorinėje plotmėje dvasiniais ginklais vedamas tautos pasipriešinimas yra nenugalimas. Jam gresia tik vienas pavojus — išduoti jo dorinį pobūdį, sugriauti pasipriešinimo prasmę. Rezistencinė dvasia tremtyje primena, kad kova dar nebaigta. Ji skatina daryti tarpusavių nuolaidų, kritiškai vertinti praeitį, pataisyti klaidas ir skriaudas, kad pašalinus iš bendro tautinio pasipriešinimo fronto vidinės nesantikos daigus. Tuo rezistencija pasireiškia kaip didesnio visuomeninio teisingumo galimybė.

LIETUVIŲ IR RYTINIŲ SLAVŲ (RUSŲ) SANTYKIAI AMŽIŲ BĖGYJE

Tai prof. dr. Z. Ivinskio skaitytos paskaitos tema. Lietuvių - rusų santykių klausimas, reikšmingas praeityje ir dabar, beveik nepaliestas, permažai pas mus nagrinėtas. Metęs žvilgtį į prastorę, profesorius išsamiai nušvietė Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės laikus, kai Vilnius ir Maskva varžėsi dėl pirmenybės. Lietuviai rusams atidavė didelę politinę duoklę totorių laikais. Praeityje lietuvių santykiai su ukrainiečiais ir gudais buvo geri, tačiau kultūrinis bendravimas neišsivystė. Fatališkomis datomis lietuvių - rusų santykiuose prof. Ivinskis laiko 1380 — 1480 metus, kada Maskva galutinai išsivadavo iš totorių jungo. Tie įvykiai sprendžiamai nulėmė lietuvių — rusų santykius. XVI a. pasikeitimai jau vyko Maskvos naudai, prasideda jos veržimasis į Vakarų, kuris privedė prie didžiulės XVIII a. tarptautinės netaisybės — jungtinės Lietuvos ir Lenkijos valstybės padalinimo Nuo to laiko lietuvių ir rusų santykiai tapo per daug panašūs į šiandieninius.

ISIEIVIŲ VEIKLA LIETUVIŲ KULTŪROS SVIESOJE

Apie tai kalbėjo dr. J. Grinius. Prelegentas išdėstė lietuvių filosofų pažinimą į lietuviškąją kultūrą. St. Salkauskis, atsižvelgdamas į istorinį likimą bei geopolitinę lietuvių tautos padėtį, nustatė jos pašaukimą — sukurti Rytų ir Vakarų sintezę. A. Maceina, pripažinęs šį idealą, išryškino Rytams ir Vakarams gi-

„Raudonoji knyga“ apie K. Bažnyčios persekiojimą

Neseniai J. A. V. buvo išleista „Raudonoji Katalikų Bažnyčios knyga“, kuri apima tikėjimo persekiojimą Sov. Sąjungos užimtuose kraštuose. Šį persekiojimą dabartinis Sv. Tėvas yra aptaręs, kaip patį didžiausį, kokį bet kada Bažnyčia yra pergyvenusi“. Knyga buvo paruošta bendradarbiaujant 32 vyskupams. Šis didžiulis leidinys pirmiausiai buvo išleistas prancūzų kalba, po to itališkai ir neseniai angliškai. Prie ankstesnių laidų yra pridėtas Albert Galter straipsnis, kuris nagrinėja tikinčiųjų padėtį po sukilimų Lenkijoje, Vengrijoje ir įvykių neramumų ir pasikeitimų Sov. Sąjungoje. Autorius neranda jokių pasikeitimų komunizmo laikysenoje tikėjimo atžvilgiu. Knygoje taip pat giliai išnagrinėtas komunizmo ir katalikų bendradarbiavimo (koegzistencijos) klausimas ir prieita kategoriškos išvados, kad tarp bedieviško komunizmo ir katalikybės negali būti jokio „bendradarbiavimo“, nebent marksizmas visiškai atsisakytų savo ateistinės ideologijos.

miningus pradus lietuviškoje kultūroje. Joje randamas matriarchatinis ir nomadinio pradų palikimas praeityje nuolat įvairavo. Šią charakteristiką psichologiniu — dvasiniu požiūriu papildęs J. Grinius, pagal kurį lietuviams yra būdingas personalistinis humanizmas, nusiteikimas vertinti ne žmonią, ne visuomeninius junginius, bet asmenį. Tai idealistinio principingumo bruožas, kuriame slypi didvyriškumas tragiškumas. Šią žmogiškumą yra išskėles Vydūnas, ragindamas tapti sau žmonėmis. Dėl to ir nutautėjimas jam — nuostolis visai žmoniai, lygiai kaip tautinis sąmonėjimas reiškia žmoniškos laimėjimą. Toliau dr. J. Grinius vertino dabartinę lietuvių situaciją išreikštą minčių šviesoje. Pavergėjo kludomus uždavinius gali ir turi vykdyti tremtiniai. Čia lengviau realizuoti personalistinį humanizmą ir idealistinį principingumą. Tačiau didelių sunkumų sutinka mėginimas susitautinti matriarchatinį ir nomadinį paveldėjimą. Nublokšti į Vakarų, atsідūrėme vienašališkumo pavojų, prieš kurį įspėjo St. Salkauskis. Tai kraštai su nomadiniu paveldėjimu, kur esama totemistinės kultūros liekanų. Iš to dvigubas asimiliacijos pavojus. Prelegentas išskėlė gintinas lietuvių kultūros vertybes, pabrėžė reikalingą saugoti šeimoms židinį, sumažinti masinių organizacijų skaičių, o likusias pagrįsti personalistiniu principu.

TREMTIES BELETRISTIKA

V. Natkevičius kruopščiai paruoštoje paskaitoje apžvelgė ir trumpai apibūdino bei įvertino virš dvidešimties autorių kūrybą tremtyje.

Diskusijose prof. Maceina pateikė šiuo klausimu kritiškų pastabų, pažymėdamas, kad filosofinis banalumas mūsų literatūrai kliudo užsitikrinti pasisekimo savųjų ir svetimųjų tarpe. Mūsų beletristika neliečia ir nepagauna dabarties žmogaus problemų. Dabartinis žmogus vertina klausimus, bet ne atsakymus. Tautinės garbės reikalas būtų įsibrauti į modernią žmogaus problematiką. Lietuviškosios literatūros vertę menkina pernelyg gausūs pedagoginiai bruožai.

POLITINIS AR METAFIZINIS ATEIZMAS?

Prof. dr. A. Maceina taip pavadino savo paskaitą, kurioje jis tęsė pernai pradėtą nagrinėti vakariečio žmogaus iliuzijų klausimą. Jis teigė, kad sociologinė iliuzija pastaruoju metu sustiprėjo, kaip tai matyti iš perdėto Vakaruose Dudincevo romano vertinimo. Tačiau pavojingiausia yra religinė iliuzija: noras krikščintų sistema, ne žmogų. Autoriaus nuomone neseniai pasirodžius teologo Marcel Reding knyga „Politinis ateizmas“ kaip tik ir atskleidžia tokią iliuziją pasaulėžiūriname santykiu s ubolševizmu. Komunizmas ateizmas esąs ne metafizinis, bet politinis, todėl jį galima pakeisti, nekeičiant jo metafizinių pagrindų. Čia vakariečių tikėjimas savo svajone neįžvelgia esminio nesuderinamumo principuose. Prof. Maceina tai plačiai išdėstė, nušviesdamas bolševizmo gnoseologines bei ontologines prielaidas ir istorinius rusiškojo ateizmo pagrindus. Jo išvados buvo tokios: Vakarų žmogus silpsta; laikas įsijungti rezistencijon ir religinėje srityje prieš religinę iliuziją. Paskaita sukėlė gyvų diskusijų.

J. V. (ELI)

Gen. T. Daukantas — „Laiko“ bendradarbis; jo atsiminimus pradėsiame spausdinti nuo sek. „Laiko“ nr. (Nuotrauka daryta jam būnant Krašto Apsaugos ministru).

Masiniai bėga iš Sovietinės zonos ir iš Lenkijos

ATBĖGO IR KOMUNISTINIS PROFESORIUS

(Elta) Pastarosiomis savaitėmis dar padidėjo bėgimas iš Vokietijos sovietinės zonos į Vakarų Berlyną ir Vakarų Vokietiją, pasiekdamas net 6.000 skaičių. Galbūt, Chruščiovo apsilankymas Vokietijos sovietinėje dalyje susmukdė vokiečių viltį, kad abiejų Vokietijos dalių apjungimas galėtų numatomu laiku įvykti. Tai paskatino vykti į Vakarų, kur, šiaip ar taip, yra žymiai patogesnis gyvenimas. Tarp bėgančiųjų yra didokas nuosimtis jaunų vyrų, kurie netrukus būtų turėję stoti į komunistinę kariuomenę. Fed. Vokietijos įstaigų duomenimis, daug atbėgančiųjų yra pakankamai apmokyti specialistai ir Vakaruose tuoj gali rasti gerai apmokamą darbą. Tik dėl to vokiečiams ir pavyksta įkurdinti Vakaruose bemaž visus atbėgančiuosius.

Bet pasitaiko ir tokių (ypač jaunuolių tarpe), kurie čia Vakaruose nepritampa dėl to, kad jaučiasi per daug vienišais. Rytuose komunistinės organizacijos juos „globodavo“ nuo ryto iki vakaro, o čia Vakaruose yra visiškai laisvė daryti po darbo ką nori. Tam tikram skaičiui jaunuolių, ypač kurie yra be šeimos, tokia laisvė yra neįprasta, jiems su-

sidaro įspūdis, kad niekas jais nesidomi ir nesirūpina. Kai kurie jaunuoliai tad po kurio laiko vėl grįžta į sovietinę dalį. Tačiau tas skaičius yra labai nedidelis.

Pastarosiomis dienomis dėmesį sukėlė vieno žymiausių Vokietijos sovietinės dalies komunistų intelektualų perbėgimas į Vakarų. Tai prof. Alfredas Kantorovičius, kuris jau trečią dešimtmetį priklauso komunistų partijai ir Sovietų buvo lakomas vienu iš vokiečių komunistų ideologu. Jis bėgo palikęs rytiniame Berlyne savo didžiulę privačią biblioteką, daug rankraščių ir kitką. Iki savo pasiūlymimo profesoriavęs rytinio Berlyno universitete ir šiaip ėjo įvairias svarbias pareigas. Jau nuo Vengrijos krizės laikų, visais pastaraisiais metais, jame sustiprėjo abejonės. Perbėgęs į Vakarų, transliacijoje per „Laisvojo Berlyno“ radiją labai aštriais žodžiais pasisakė ir dėl komunistų ir dėl sovietinės politikos. Jau kelintus metus jis dėsiaš savo bėgimu į Vakarų, vis dar viltėdamas, kad komunistinis režimas pakeis savo žiaurumo, smurto ir beteisiskumo politiką. Jis laukęs, kad kada nors turėtų liautis visa to komunistinio

VLIKo pirm. dr. A. Trimako vizitas Argentinoje

Rugsėjo 28 d. VLIKo pirm. turėjo pasitarimą su Argentinos lietuviškųjų organizacijų atstovais ir pavieniais visuomenininkais. Vėliau padarė kitą pranešimą L. Centro parengime Lietuvių Salėje. Platų pranešimą taip pat padarė sekmadienį, po lietuviškų pamaldų.

Vliko pirmininkas plačiai painformavo apie ekonominę ir rezistencinę padėtį Lietuvoje. — Kraštas yra labai nuskurdintas. Gyventojai turi savo reikalams mažus žemės sklypelius, kuriuose pasisodina truputį bulvių ir daržovių. Tačiau už visa tai

ir jo laisvės troškimui, tegali būti palaikomas tik durtuvais.

Gyventojus labai erzina nuolatinis visur komunistinės policijos kišimasis ir rusų noras krašte vaizduoti „ponus ir valdovus“. Po Vengrijos įvykių buvo neramumų ir Lietuvoje. Ta proga buvo išvežta nemaža studentų ir jaunimo į Rusiją. Į rusus-maskolius visur Lietuvoje žiūrima su panieka, nes jie užima visur geresnes vietas. Kaip visuose užimtuose kraštuose, taip ir Lietuvoje yra didelis laisvės troškimas, kurį nepažįsta užgnaužti okupantai. — Lietuvos komunistai idealizuoja Lenkijos ir kitų laisvesnių kraštų valdymosi sistemas ir mielai norėtų daugiau atspalaiduoti nuo okupantų „globos“. — Visur Lietuvoje labai dominasi užsienio lietuvių veikla tautos laisvės labui. Šiuos visus reiškinius patvirtino ir du neseniai Londone lankęsi aukšti Lietuvos komunistų partijos nariai ir valdžios pareigūnai. Jie buvo susitikę su eile Anglijos lietuvių veikėjų ir papasakojo, kad Lietuvos komunistai siekia gauti satelitinį statusą, panašų į Lenkijos, su kuria lietuviai turi artimą ryšį ir kurios dabartinė gana laisvoka valdymosi sistema Lietuvos komunistams gana patinkanti. Vlikas — pabrėžė dr. Trimakas — visados kovodamas tik už visiškai nepriklausomą Lietuvą, neatsisakyk šia prasme paremti tokias Lietuvos gyventojų pastangas, nes jos kraštui suteiktų laisvesnes politines ir ekonomines gyvenimo sąlygas. Šie komunistiniai pareigūnai taip pat patvirtino, kad Lietuvoje labai gaudama Vakaruose išleista lietuvių spauda ir knygos. Jie apsirūpinę tokios spaudos dideliu kiekiu grįžo atgal į Lietuvą. — Pirmininkas ragino visus lietuvius palaikyti artimus ryšius su savo artimaisiais tėvynėje. Siuntinius, jei labai dažnai siunčiama, patariama siųsti tik senesnių asmenų vardu, kad nesudaryti jaunesniems kokio nors pavojaus. — Išvežimai Lietuvoje, nors žymiai mažesniu mastu, vykdomi ir toliau. Jie vykdomi pakvietimų ir raštiškų įsakymų forma. Išvežama daugiausiai jaunimas. Šis išstremimų būdas taip pat norima sulaukyti. — Vlikas J. Tautos užvedė rusams bylą už trijų studentų sušaudymą Dubravos konc. stovykloje. Vlikui pasisekė per grįžtančius vokiečius gauti sušaudymo nuotraukas, budelių pavardes ir komendantų davusio įsakymą šaudyti pavarde. Turima ir gyvi visą įvykį mačiusieji liudininkai. Ši byla jau gavo eiga J. Tautos. Jos dokumentacija spausdinama ir bus greitai išsiuntinėta visų valstybių atstovams. Šie faktai rusams yra labai nemalonūs ir verčia juos švelninti savo režimą okupuotuose kraštuose. To ir siekia mūsų laisvinimo veiksniai. — Tokiu tai būdu varomas sunkus, bet reikšmingas laisvinimo darbas. Jis dirbamas sutartinai su kitų 10 pavergtų tautų atstovais. Europoje yra pavergta virš 100 milijonų žmonių ir apie 800 milijonų Azijoje. Visi šie milijonai pasinaudos pirmą proga išlaisvinti iš vergijos, nes žmogaus prigimties nepakeitė niekas, nepakeis jos nei komunizmas. Žmogui laisvė yra brangiausias turtas. Mūsų, gyvenančių laisvajame pasaulyje, pareiga yra jiems tą laisvės dieną pagreitinti ir dėl jos negailėti jokių pastangų ir darbo. O laisvė — pabrėžė baigdamas savo įdomų pranešimą Vliko pirm. — tikrai vieną dieną vienokiu ar kitokiu būdu ateis ir mūsų tautai.

Susirinkimas buvo išklaustas su dideliu susirinkusiųjų dėmesiu.

Prof. dr. A. Trimakas

turi atiduoti dideles duokles, taip kad iš to žmonės beveik neturi jokios naudos. Daugumas žmonių dar tebebeieško iš nepriklausomybės laikotarpio turėtų rūbus, nes naujų nepajėgia įsitaisyti. Atlyginimo vidurkis yra 300 — 400 rublių, o kostiumas kainuoja apie 3000 rublių. Gaudami iš užsienyje gyvenančių lietuvių siuntiniai kraštą žymiai atgaivino. Ateina žinios, kad paskutiniu laiku Lietuvos gyventojai jau žymiai geriau su tais siuntiniuose gautais rūbais apsirėngę. — Įprasto Lietuvos kaimo dabar negalima būtų pažinti. Triobos, klounai ir klėtys yra sunaudotos kurui, kadangi visi augalai, pašarai ir grūdai eina į kolchozus, tai minėti trobesiai, trūkstant malkų, naudojami kurui. Dėl šių priežasčių krašto vaizdas yra labai nykus ir klaidus. — Pasyvus pasipriešinimas krašte vyksta nuolat. Visa tai ką bolševikai per savo propagandą — radio ir spaudą kala žmonėms į galvą, viskas bemaž atitinka tikrovę, kuri yra visai kita, nei bolševikai mėgta žmonėms įkalbėti. Ta prasme kraštą subolševikinti pavojaus nėra, jaunimas, kuris jau subrendo bolševikams valdant, ryškiausiai yra antikomunistinis, nes komunizmas, kaip priešingas žmogaus prigimčiai

melo srovė, dvasinės laisvės varžymas ir kitos negerovės. Bet po birželio 17 dienos ir po Vengrijos įvykių jam vis aiškiau pasidarė, kad iš dabartinės komunistinės klijos negalima laukti jokio padėties pagerėjimo. Jis nebegalėjęs toliau pakelti to tragizmo, kad jis pats savo darbą padedęs stiprinti tai, prieš ką jis visą savo amžių yra kovojęs. Komunistinė santvarka, anot Kantorovičiaus, tai tikras darbininkų išnaudojimas ir vienos klijos sauvalė, kuria yra niekinama pati socializmo sąvoka. „Mes manėme visą amžių kovoję prieš fašizmą ir barbariškumą, barbariškumą čia pat, komunistiniai valdomam krašte“, pareiškė profesorius. Savaime aišku, kad tokio žymaus komunisto intelektualo pabėgimas Berlyno komunistinei vadovybei ir pačiai Maskvai yra labai nemalonus. Jei jau bėga tokie žymūs ideologai, ko reikalauti iš mažesniųjų.

Nors Lenkijoje komunistinis Gomulkos režimas yra kiek sušvelnėjęs, tačiau ir iš to krašto žmonės stengiasi persikelti į Vakarų, jei tai tik įmanoma lengvesnėmis sąlygomis. Legalių vizų kelionėms į užsienį lenkų įstaigos duoda tik apžėtą skaičių. Kiti pasirenka nelegalius kelius. O pastaruoju metu vienas tokių kelių, tai išvykti iš Lenkijos su turistinėmis ekskursijomis ir paskiau jau į Lenkiją nebeįgrįžti. Neseniai lenkų turistiniu laivu „Batory“ daug šimtų lenkų turistų pateko į Skandinaviją. Vien tik Danijos sostinėje nuo to vieno laivo „nubyrėjo“ apie 80 turistų. Dalis jų slapstėsi Danijoje tol, kol lenkų laivas išplaukė, nes bijojo priverstinio grąžinimo į laivą. Kiti tiesiai nuėjo į danų policiją ir prašėsi azilo.

Mirė Norvegijos karalius Haakon

Rugsėjo 21 d. eidamas 86 metus amžiaus mirė Norvegijos karalius Haakon VII, kuris norvegams karaliavo 52 metus. Mirusio karaliaus sostą paveldėjo jo sūnus Olav.

Norvegijoje, kaip ir kituose dar karalius turinčiuose skandinavų kraštuose, veikia parlamentarinė valdžios sistema ir karalius ten tėra tik senų laikų valdžios simbolis, neturįs jokios didesnės įtakos krašto valdyme. Jis visad „patvirtina“ visų parlamento nutarimus, nors gali įstatymo projektą grąžinti persvarstymui. Nekuriais atvejais karalius turi ir daugiau tradicinių teisių krašto valdyme ar įstatymų leidime, bet dažniausiai jomis jau nesinaudoja, likdamas tik senų laikų prisiminimu ir vienydamas krašto partijas po savo „karališku herbu“.

Žygiuosime į švintantį rytą, Skambės laukai nuo pergalės dainos. Klausyk! Išgirk, šalie artoji, Greit laisvės saulė Tėvynėje dienos! P. Babickas

PAGERBKIME SENATVE

Sustokime vlandėle ir pagalvokime apie senatvę. Tiesa, dažnai neturime laiko: bėgame, skubame, kraunamės problemas, dalyvaujame organizacijose — geroje ir blogoje, — susirinkimuose, ginčijamės dėl tuščių ir kartais fantastinių dalykų, intriguojamės vieni su kitais, norėdami tarnauti tuo pačiu metu Gėriui ir blogiui, bet dažnai užmiršame realybę ir jai mažiausia mes turime laiko. Senatvė yra realybė. Jei nemiršime jauni — jos sulauksime. Pamažu ir ramiai, bet nesusto. Dama ir tvirtu žingsniu ji artinasi kiekvienam iš mūsų su atskira laime. Kalbama apie laimingą ir nelaimingą senatvę, garbingą ir negarbingą; pridurkime — dar skaisčią - šviesią senatvę, gražiais naujingais praleisto gyvenimo atminimais apvairiuotą ir atvirksčią.

Fiziškai imant vienais atvejais senatvė gali būti lėtas viso organizmo išblėsimas, išsekimas — kaip rusestanti ugnelė kuriai pasibaigus ir kitais atvejais — sunkus invalidiškumas, skausmai, kentėjimai, kurių nė svetimieji nė savieji nesupras.

Kaip nevienodas yra žmonių gyvenimas, taip nevienoda yra ir jų senatvė. Vienas jaučiasi pasenęs vos 30 metų sulaukęs, o kitas nesijaučia dar senas nė 70 metų turėdamas. Kokie yra senatvės ženklai? Nuplikimas, pražilimas? Manau, kad ne. Nuplikimas ir pražilimas be metų turi dar ir kitas savo priežastis. Senatvė yra tiek fizinis, tiek ir dvasinis jėgų sumažėjimas; o gili senatvė — visų organų bendra atrofiacija — sunykimasis, jų funkcijos sulėtėjimas ir pagaliau visiškasis atsiskyrimas toliau tarnauti. Jų darbo „dainelė“ jau sudainuota, savo pareigą jie jau atliko. Ar visada galima pakaltinti dėl per ankstyvos mūsų senatvės šiuos gyvybinius savo kūno organus — širdį, kepenis, plaučius, inkstus ir tt.? Anaipol nei! Atvirksčiai, dažnai turime apkalinti „save“, savo protą, savo dvasinį, ar kaip kitaip jį pavadinsime, su pratimą — savo dvasinį aš, kuris peranksti išnaudoja kūno vitalinius organus, fizinį aš ir pagreitina senatvę. Gydytojai dažnai prisiekia pastebėti ligoninui, kad jo fizinė sveikata yra gera, bet blogose „rankose“. Jeigu ji būtų geroje „rankose“ — ji tarnautų daug ilgiau. Gera sveikata bet blogose „rankose“ gali prartinti senatvę daug greičiau negu bloga sveikata bet geroje „rankose“. Pagaliau giliai tikintiems, religingiems žmonėms yra aišku, kad kaip jų visas gyvenimas taip ir jų senatvė nėra atsitiktinumo reiklas, bet tvarkingas Aukščiausiojo Proto, Ešybės — Dievo, pagal Jo nuostabius, mūsų vadinamus gamtos įstatymus.

Iš patyrimo žinome, kad tarp senųjų retai kada yra pavyzdingas sutarimas. Kodėl? Kodėl žaliukai dažnai netik kad negerbia senųjų, bet geresniu atveju į juos visai net dėmesio nekreipia, o blogiausiu „su kvailėjusiais“ laiko. Ir Lietuvoje neretai atsitikdavo, kad tokius senelius piemenis akmenimis apmėtydavo ar net šunimis užpiudydavo. Senųjų ir jaunųjų sugyvenimo — santarvės problema yra amžinai gvil. denama, ir mes jos čia trumpais sakiniiais neišsirišime. Pravartu yra tačiau kiek panagrinėti pačias šias priežastis stengiantis psichologiškai įvelgti dėlko tiek maža pagarbos teikiama seneliams. Juk visai tuo pačiu keliu eina Tamsta jis ir aš. Dažnai esame liudininkai blogo elgesio su seneliais, žinodami, kad ir mes jais kada nors būsime. Ar pasimokome iš to? Vargu. Kiek tokių senelių miršta prieglaudose, nors turi pulką vaikų, ar net uždarami bepročių ligoninėse, nors jie nėra bepročiai, kiti gi iš jų miršta di-

K. Misiūnas — „Laiko“ platintojas

džiausiam apleidime, nors ir savo vaikų namuose. Galbūt dėl šios priežasties čia tėvai net iki pat mirties neatiduoda savo turto vaikams, arba išnuomoja jiems savo žemę ar namus, imdami iš jų pinigų, kaip iš svetimų, priversdami tuo būdu juos daugiau save „gerbti“.

Nejaugi pasenęs žmogus ištikrųjų yra taip mažai vertas? Priešingai jis yra nepaprastai vertingas, bet mes nemokame jo suprasti ir domėtis, nė pasinaudoti. Pakalbėti su tokiu seneliu — kiek jis išgyvenęs, kiek patyręs! Mums net akys atsivers! Bet išklauskime jį atydziai, o ne taip sau. Visa tai kas mums yra naujiena ir įdomu — jis jau „praėjęs, žinąs, pamokantis, bet mes jam netikime, kol patys savo laiku neįsitikinsime, bet bus vėlu, nes tada mūsų vaikai mums turėtų, taip pat netikės.

Toks senelis, matydamas, kad jis nereikalingas, kad juo nesidomima, kad jam nė kalbėti neleidžiama, pasidaro apatiškias, vienišas, padidindamas šią spragą tarp savęs ir jaunųjų dar labiau. Nuo dabar jam prime-

Seselių Kazimieriečių vedamos Aušros Vartų mokyklos mokiniai iškilauja P. Pereyra miške. Salimais: Seselė Angelika ir Seselė Elenisa.

tamas „suvaikėjimas“ ir jis pasidaro, tuo būdu šeimos našta pats šita gerai numanydamas. Vis dėlto jis atanda dažnai didelę draugystę, prietarimą, meilę ir prisirišimą visai mažų vaikų tarpe, kurie dar nėra išmokę jo niekinti skriausti. Apjuosdami savo rankas apie senelio kaklą ir atydziai klausydami jo sekamų pasakų jie pridūoda jam vieties, energijos ir praskaidrina jo vienišą pasaulį. Tokiam seneliui vėl atsiranda užsiėmimas ir tikslas gyventi. Jei jo nesupranta „dideli“, tai jis pasidaro labai reikalingas bent mažiems.

Dar blogiau yra su seneliais invalidais, kurie atsiduria kartais tokiose gyvenimo sąlygose, kad meliau bevelyčių kuo anksčiau numirti. Nelegalėdami atsikelti iš lovos jie įgyja baisias pragulas, pūvančias žaizdas, kuriose kartais net kirmėlės įsiveisia. Pabandykime įsivaizduoti mes jų vietoje. Mažai atsiranda samaritonų, dargi iš savųjų, kurie tikrai su pasišventimu tarnautų tokiems savo invalidams, tėvams ar seneliams. Kiekvienas jėgės į tokį kambarį, dažniausiai pilną atbandančio kvapo, geriausiu atveju, gal mes kokį paguodos žodį nelaimingajam, bet visada stengsis kuo greičiau išnerti iš ten. Visa laimė, kad tokios ilgos ir varginančios senatvės pabaigoj neretai sumažėja nelaimingajam protas ir visi jausmai. Tiesa, gal kai kas pasakys, kad liguisti ir seni žmonės neturi trukdyti gyvenimo jauniems. Jų problema reikia išspręsti patalpinant juos į specialius ir gerus priežiūros namus. Kokia ta priežiūra gera bebūtų, bet ar daugel iš mūsų sutiktume patys pabaigti savo gyvenimą tokiuose namuose? Pagaliau ar galima pakaltinti dirbantį personalą įvairiuose globos ir senelių prieglaudos namuose nors ir už didelę algą, bet neturintį meilės tokiam darbui — jei ir mes patys jos neturime, savims, — ar daugiau tada turėtume svetimiems! Sociališkai išrišti šita problema, atsikratant savųjų, yra sunku. Ją galėtumėm mes išrišti perkrautą savąją sąžinę ir sužadinant geruosius norus ir valią.

Neturime teisės ir neprivalome niekad apleisti visų tokių senelių, kurie atsiduria pasibaigėtinaj būklėj ir yra mūsų globos reikalingi. Mes visi savaip sekame tą pačią gyvenimo giją ir niekuomet nežinome, kur ir kaip jos galas mums pasibaigs. Šiandien jie, o mes gal rytoj būsime apleisti ir pajukiami seniai. Nemažinkime, vaikuose tos gražios, tikros ir iš sielos gelmių elnančios užuojautos, kurią jie reikią dažnai visiems nelaimėj atskiliu-

vusiems gyviams. Nebarkime jų, jei jie, mūsų mąnymu naiviai galvodami, gelbsti iš vandens kritusių ir skęstančių bitelę, globoja pažeistą paukščiuką ar negali matyti gyvuli pjaunant, nors tai būtų ir žmogaus labui. Priešingai, konservokime kuo ilgiau jų šitą natūralią ir gražią prigimtį pridūdami jai dar meniškos dailės, aiškindami jiems, kad atskirtų „pelus nuo grūdų“, leisdami nuo neleistino, ypač skiepydami jiems pagarbą ir užuojautą kiekvienam nelaimėj atsikliuvusiam žmogui — būtų jis jaunas ar senas, gražus ar baurus, vyras ar moteris, turtingas ar vargšas, malonus ar ne, drangas ar priešas. Supažindinkime juos su idealiuoju Kristaus mokslu, kuris, deja, mažai sau randa vietos čia ir daugelio kitų kraštų mokyklose, bet kuris, iškovojęs sau kelią per katakombas ir per lavonus dangelio tūkstančių pasišventėlių, klestės ir toliau, būdamas kelrodžiū visiems norintiems jį anksčiau ar vėliau pažinti.

Niekados negalėsime tiksliai išaiškinti tos mistinės grandinės klausdami, kodėl vienai turi kęsti daugiau kiti mažiau, kodėl yra Iušų, akly, nebylių, tariamai laimingų

ir ne. Kad ir kažkaip išstobulinsime socialinius mokslus — lygybės niekad neturėsime. Visada „prisėis vieniems už kitus dirbti, juos globoti ir niekad žmogus neturės tą patį gyvenimo kelią kaip kitas ir nesulauks vienodos senatvės.

Globaldami senus, invalidus ir visus nelaiminguosius mes ir patys tobulėjame. Mes ne vien jiems gera darome, bet ir sau, savo vaikams ir visiems tiems, kurie gali iš mūsų gražaus pavyzdžio pasimokyti. Daug yra nelaimingesnis koks nors egostas neturėdamas artimui jokios meilės ir būdamas daug didesnis dvasinis palieglis už tą fiziškai kenčiantį ir žaizdose gulintį jo apleistą senelį.

Beveik visi kartojame tas pačias klaidas: aplenkdami nelaiminguosius, mes stengsimės padėti ar pagerbti pirmoj eilėj tuos, kurie mūsų pagalbos, bent materialinės, nėra reikalingi, pvyzdžiui — „garsiuosius“, „zinomuosius“, „turtinguosius“. Jiems mes melinamės, spaudžiam ranką, kuždame gražius žodžius, nors dažnai ir ne iš širdies; jiems pataikaudami rašome laikraščiuose, neužmiršdami net nė menkicikių paminėti iš jų šeimos.

Vietoj šito parodykime tikram užuojautą, netiktai žodžiais, bet ypač gerais darbais visiems tiems, kurie mūsų pagalbos yra tikrai reikalingi.

Beveik visiems atsidūrusiems gilej senatvėj mūsų globa yra reikalinga. Nevadinkime jų nė bepročiais, nė suvaikėjusiais, nors protas juos ir būtų apleidęs, bet ištieskime jiems meilės ranką. Apleisdami šitą pasaulį ir statydami savo gyvenimo antkapyje kryžių jie yra daugiau užsitarnavę, negu mes galvojame. Būdami savo protu anksčiau už visus kitus šios žemės tvartinus, nesityciokime iš tos mistinės gyvenimo grandinės, kuri veda kiekvieną iš mūsų amžinybėn. Šitai dar nereikią, kad mes kiekvieną dieną turime vertki patys su visais nelaimingais, kurių yra pilna visur; priešingai, ne „krokodilo“ ašaros yra reikalingos, bet esminė globa visiems jos reikalingiems.

Reikią dar paminėti, kad yra išimčių ir ne visi seni žmonės yra paliegliai, ar reikalingi kitų globos. Priešingai, dažnai mes reikalingi jų pagalbos ir patarimų. Yra žmonių, kurie sulaukę senatvės turi mikių protą, gerą sveikatą ir užsiima dargi sportu. Tokių žmonių mes randame net valdžios viršūnėj, pavyzdžiui Adenaueris, Churchillis, Eisenhove- ris ir daugel kitų, kurių veikla ir

Federalinė Vokietija nepripažįsta sovietams teisės savintis Pabaltijo kraštų ir R. Prūsijos suverenumą

DĖL KO NEPAVYKSTA SUSITARTI DĖL REPATRIACIJOS

(E.) Bonnos - Maskvos derybos prekybos sutarties ir abipusio piliečių repatrijavimo pastarosiomis sąvaitėmis Maskvoje visai įstrigo. Sovietai dėl vokiečių repatrijavimo iš Sovietų Sąjungos nebenori nieko kalbėti, tvirtindami, kad tokių vokiečių ten jau bemaž nesą. O atskirais atvejais dėl vieno kito asmens repatriacijos būsią galima tartis ir paprastu diplomatinu keliu. Vokiečiai gi iš savo pusės tvirtina, kad tokių repatrijuotinių vokiečių Sovietų Sąjungoje esą dar dešimtimis tūkstančių. Vokiečiai prie jų prisikaito ir tuos Klaipėdos krašto kilmės asmenis, kurie pretenduoja į vokiečių pilietybę ir yra pareiškę noro būti perkelti į Vokietiją. Maskvos derybos tiek pasunkėjo, kad norima jas pertraukti iki po rinkimų Vakarų Vokietijoje (rugsėjo 15 d.). Maskva bijanti, kad susitarus prieš terminą, Adenaueris turėtų iš tokių rezultatų naudoti rinkiminėje propagandoje.

Bonnos - Maskvos derybų repatriacijos klausimais kiliuvinius įdomiai nušviečia „New York Times“ korespondentas Bonnoje, S. Handler. Esą, kalbant dėl vokiečių repatriacijos iš Pabaltijo, Rytų Prūsijos ir kitų Sovietų valdomų kraštų, F. Vokietijos delegacija Maskvai nepripažįsta teisės savintis suvereninių teisių tuose kraštuose. Konkrečiai kalbant, Maskva neturinti teisės manipuluoti tų kraštų gyven-

intensyvus darbas kartais perneša mūsų supratimą.

Viskas, kas yra gimęs, turi senti. Visa gyvybė ir net negyvoji medžiaga turi savo rūšies nuoseklią raidą. Nesuprastume žiedais papuošto, paukščiais klegančio ir gyvybe kvėpuojančio pavasario, jei neturėtume „senės ir žilagalvės“ žiemos. Nesuprastume taip pat nė veržlios jaunystės be senatvės. Ir visas mūsų žemės rutulys buvo kadaisė ugningas, jaunesnis, veržlus savo besiformuojančiais kalnais ir krateriais; dabar jis kaskart vis keičiasi, sensta ir turės savo pabaigą apie kurią mes galime tikrai filosofiška, religiška ir moksliška galvodami spėlioti, tačiau jos nenumanomė. Sraunios upės nuteka, jų srovė sulėtėja ir per daugelį metų visai išnyksta. Žvilgtėrkime į bekrastį žvaigž-

J. Kanapinskas — uolus „Laiko“ platintojas ir rėmėjas.

dyną — milijonus kitų saulių, kurias mes žvaigždėmis vadiname — išžiūrėkime į jas gerai — vienos iš jų yra žėrinčios, skaisčiai šviesaus blizgesio, jaunos, o kitos jau išsiikvojusios, senesnės, rausvai raudonos spalvos. Vienos iš jų kuriasi, formuojasi, o kitos sensta ir turi savo pabaigą begalinės Visatos Tūbulybėj. Todėl nenuostabu, kad ir žmogus, visų žemės tvarinių Karalius, turi senti. Šitas jo kelias į senatvę yra nuostabiai gražus. Ar daugel iš senųjų atsirastų norinčių vėl sugrįžti į lygiai tą pačią savo jaunatvę ir vėl kartoti viską iš naujo su tais pačiais malonumais ir nemalonusais ir tomis pačiomis jaunatvės klaidomis? Turbūt, neatsirastų nė vieno, nes tai būtų beprasmiška ir nuobodu. Vadinasi, jeigu nesutiktume sugrįžti į tą pačią jaunatvę — senatvė nėra joks nemalonusas, priešingai, ji turi savo rimtį ir grožį. Todėl nėra reiklo jos bodėtis, bet pravartu papuošti ją gražiais ir geru darbu atminimais, taip pat ankliėti savo vaikus taip, kad senatvėje sulauktume iš jų pagarbos ir paguodos.

tojais kaip su Sovietų piliečiais. Daugiausia nesutarimo kelią Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų per karą ir po karo Sovietų užvaidytų kraštų vokiečių klausimas. Vokiečių ambasada Maskvoje esanti iki šiol gavusi 75. — 80.000 pareiškimų tokių asmenų, kurie nori būti pripažinti vokiečiais ir siekia perkelti į Vokietiją.

PJT Pradėjo Ketvirtąją Sesiją

Rugsėjo 17 d New Yorke Carnegie Endowment rūmuose Pavergtųjų Jungtinių Tautų pilnatis pradėjo savo veiklos ketvirtuosius metus — ketvirtąją sesiją. Ilgesniu žodžiu PJT pirmininkas dr. V. Masens apžvelgė praėjusių metų veiklos kelią, išskeldamas artimos ateities pagrindinius uždavinius. Patvirtinus delegacijų kredencialus, pirmuoju punktu buvo svarstomas pranešimas ir deklaracijos projektas Jungtinėms Tautoms dėl Sovietų Sąjungos įvykdyto Baltijos valstybių suvereninių teisių užgrobumo ir dėl Albanijos, Bulgarijos, čekoslovakijos, Rumunijos ir Vengrijos neteisėto atstovavimo Jungtinėse Tautose. Po to buvo diskutuota ir priimta bendroji ketvirtosios sesijos darbotvarkė, kuri numato 33 klausimus, sovietinis kolonializmas, žmogaus teisių paneigimas sovietinėje sistemoje, neutralumo pagrindai, sovietinės deportacijos, sovietinio švietimo diskriminacinis pobūdis, darbininkų padėtis sovietinėje sistemoje, deportacijos, religijos ir bažnyčių padėtis ir kt. Patvirtinus Bendrųjų Reikalų Komiteto sudėtį, kuri palikta ta pati kaip pernai: pirmininkas dr. Masens (Latvija), vicepirmininkas dr. Dimitrovs (Bulgarija), gen. sekretorius B. Coste (Rumunija) ir gen. sekretoriaus pavaduotojas N. Kotta (Albanija), sesijos organizaciniai formalumai buvo baigti.

Antrasis popietinis posėdis apsvarstė ir priėmė socialinės komisijos pateiktą dr. A. Trimako paruoštą raportą dėl sovietinių deportacijų. Šiuo klausimu PJT jau keliais atvejais yra pasisakiusios, bet pastarųjų metų sovietų praktikuojami nauji deportacijų pavidalai ir ypač plačiai vykdomos deportacijos po Vengrijos suklimo pakartotinai atkreipė PJT dėmesį apeliuoti į Jungtines Tautas ir tarptautinę opiniją prieš nesulaukiamą sovietinį genocido nusikaltimo tęsimą.

Antruoju popietinio posėdžio klausimu ėjo rezoliucija dėl Jungtinių Tautų pasisakymo Vengrijos byloje. PJT reikalauja, kad Vengrijos byla būtų įtraukta į JT XII sesijos darbotvarkę ir kad Sov. Sąjungai būtų pritaikytos kolektyvinės JT narių sankcijos. Kitas PJT posėdis numatytas spalio 3 d. Laukiami svečiai iš Europos Tarybos Patariamojo Seimo.

TARPT. JURISTŲ KOMISIJA VENGRIJOS REIKALU

Tarptautinė juristų komisija, kurios būtinė yra Hagoje, Olandijoje sukviėtė keturioliklos valstybių žymiausius juristus svarstyti Vengrijos reikalus ir tais klausimais pasisakyti. Tuose svarstymuose dalyvavo žymūs JAV-bių, Britanijos, Kanados, šveicarų, Indijos, Brazilijos, Danijos, Vakarų, Vokietijos ir kitų valstybių juristai.

Tarptautinė juristų komisija paskelbė tu juristų tyrinėjimų raportus. Tų pasitarimų dalyviai turėjo įtakos ir į Jungt. Tautų specialaus komiteto raportą, nes raporte skelbiami tų juristų pareiškimai. Tarptautinė juristų komisija paskelbė ir nemokamai platina juristų pasitarimo raportus.

RYTŲ IR CENTRO EUROPOS KOMISIJOS REIKALAVIMAI

Rytų ir Centro Europos Komisija posėdžiavo Londone, po plačių svarstymų komisija priėmė konkrečius reikalavimus: 1) Sovietų armija turi pasitraukti iš mūsų kraštų; 2) Sudaromos laisvos ir neutralios vyriausybės Centro ir Rytų Europos valstybėse, kurios remtųsi laisvu ir tinkamai garantuotų rinkimų duomenimis; 3) Išlaisvintos valstybės įjungiamos į Europos sąjungą, kurioje jie palaikys artimus santykius, kooperuos bendruose reikaluose; 4) sudarymas bendro Europos saugumo pakto.

Komisijos darbuose dalyvavo be Centro - Rytų Europos atstovų, taip pat prancūzai, anglai ir kiti.

J. M.

SEKMADIENIO RIMČIAI

Spalio 13 d. sukanka 40 m. nuo saulės stebuklo

Fatimosoj

Spalio 13 d. sukanka 40 m. nuo saulės stebuklo Fatimoj, kurį tada matė apie 100.000 žmonių. Šis nuostabus įvykis įvyko besibaigiant I. didž. karui ir mūsų tėvynės laisvės paskelbimo išvakarėse. Lietuvoje tuo metu dar tebebuvo okupacinės vokiečių pajėgos ir su kitomis Vak. Europos valstybėmis nebuvo tarpresnių ryšių ir intensyvesnio susižinojimo. Todėl ir saulės stebuklo faktas anuo laiku pas mus mažai kam buvo žinomas. Tik vėliau, pradėjus eiti savai spaudai šis stebuklas vienur daugiau kitur mažiau buvo aprašytas.

Švč. M. Marijos pasirodymai prasidėjo 1917 m. gegužės 13 d. ir vyko visus šešis mėnesius iš eilės. Saulės stebuklas vyko šeštame švč. M. Marijos pasirodyme trims vaikams — Liucijai, Pranukui ir Jacintai.

Saulės stebuklas buvo išprašytas mažosios Liucijos, kuri buvo labai nusiminusi, kad žmonės netiki j vaikų pasakojimą apie vykstančius švč. M. Marijos pasirodymus. Cova da Iria vietovėje. Liucija prašė švč. M. Mariją, kad pastaroji padarytų kokį nors ženklą susirinkusiems žmonėms, kad jie įtikėtų Liucijos ir kitų vaikų teigimams. Stebuklo pažadas buvo duotas švč. M. Marijos keletą kartų — pirmą kartą buvo pažadėta liepos 13 ir pakartotas rugpjūčio 19 ir rugsėjo 13 dienomis.

Nuostabių gamtos reiškinių prasidėjo rodytis jau priešpaskutinio pasirodymo metu — rugsėjo 13 d. Į apsišviekimą vietą buvo susirinkę 30.000 žmonių. Pačiam vidurdiui, danguje nesant nei vieno debesėlio, saulė neteko savo šviesos ir pasirodė blykčiojant aukštai balkšvos žvaigždės. Visur sklido blanki auksinės spalva. Sugaudus vietos šv. Antano bažnyčios varpams, tūkstančiai žmonių pamatė šviesos rutulį, kuris skriejo iš rytų į vakarus ir didingai uposi viršum slėnio.

SAULĖS STEBUKLO DIENA

Kun J. Kuzmickio knygoje „Fatima ir mes“ šis stebuklas vaizdžiai ir gyvai aprašomas.

Spalio 13 turėjo būti lemiamoji diena. Tą dieną Marija pažadėjo: a) pasakyti, kas Ji yra ir b) padaryti didelį stebuklą, kad visi patikėtų apsišviekimams.

Šitie pažadaai buvo visiems žinomi ir dėlto visi — tikintieji ir netikintieji — norėjo įsitikinti, kuo visa tai baigsis.

Spalio 13 d. rytą didelis Lisabonos dienraštis „O Seculo“ paskelbė direktoriaus Avelino d'Almeida ironišką straipsnį apie Fatimą. Tai esą niekas kita, kaip apgaulė ir religinis prietaras.

Tačiau tokie sapalinėjimai žmonėms nepadarė jokios įtakos. Jau spalio 13 d. išvakarėse visi keičiai, vedą į Fatimą, buvo pilni pėsčiųjų ir važiuotų. Maldininkai kalbėjo rožančių ir giedojo giesmes. Buvo pasirengę visą naktį laukti po atviru dangumi.

Spalio 13 d. rytas nebuvo malonus, nes buvo drėgna, migyota ir šalta. Rodos, pats dangus norėjo išmėginti maldininkų tikėjimą ir kantrybę. Tačiau blogas oras nesulaikė žmonių, kurie gausiais būriais rinkosi Cova da Iria laukuose. Tarp maldininkų sukinkėsi laikraščių korespondentai ir fotografai.

Lietus apsišviekimą vietą ir laukikus pavertė didžiule purvina aikšte. Ir maldininkai, ir gausiai susirinkę ligoniai drebėjo nuo šalčio. Prieš patį vidurdių vienas stebėtojas suskaičiavo apie 70.000 minčių. Dr. J. M. d'Almeida Garrete, Coimbros universiteto profesorius, tvirtina, kad žmonių buvę per 100.000.

Staiga Liucija prabilo į minią:

— Jūs turite nuleisti lietsargius! Žmonės pakluso ir, lietui lyjant, kalbėjo rožančių. Tuo metu Liucija džiaugsmingai klykčiojo:

— Štai artėja šviesa! — paskui, pakėlusi rankas, pridūrė: — Žiūrėkit, Ji ateina! Ji artinasi! Ar jūs matote?

PASKUTINIS APSIREIŠKIMAS

Kaikurie žmonės apsišviekimą medį papuošė gėlėmis ir paušalais. Tarsi priimdama šitą meilės ženklą, Marija atsistojo ant papuošalų. Lietus nustojo lijes ir minia galėjo matyti šviesi debesį, kuris tarsi kodytu dūmais apgaubė piemenėlius, pakilo

apie penkiolika pėdų į viršų ir pranyko. Šitas reiškinys pasikartojo net tris kartus, tartum nematomas kunigas būtų tris kartus pasmilkęs švč. Marijai.

Liucija, išžiūrėjusi į dangiškąją Viešnią, kuri stovėjo sudėjusi rankas, užmiršo ką nors pasakyti. Tada Jacinta stuktelėjo alkūne ir sukudėjo:

— Liucija, kalbėk mūsų Senhorai! Ji jau laukia...

Fatimos Rožančiaus Karalienė, melskis už mus.

Tada Liucija giliai atsiduso ir prabilo:

— Ko Jūs norite iš manęs?

— Aš noriu, kad čia būtų pastatyta koplyčia Rožančiaus Karalienės garbei. Karas greit pasibaigs ir kareiviai netrukus grįš į savo namus.

Zinodama, kad šiandien dangiškoji Viešnia žadėjo pasakyti, kas Ji esanti, Liucija vėl paklausė:

— Pasakykite, kaip Jūs vadinatės?

— Aš esu Rožančiaus Karalienė, — atsakė Marija.

Atsiminusi daugybės žmonių prašymus, Liucija dabar kreipėsi:

— Aš noriu prašyti daugybės malonių. Daug žmonių trokšta pagydymų ir atsivertimų...

Rožančiaus Karalienė atsakė:

— Aš suteiksiu kaikiurių malonių, bet nevisiems. Žmonės turi pakeisti savo gyvenimą ir prašyti atleisti jų nuodėmes.

Pagaliau, žiūrėdama skausmingu žvilgsniu, surimtėsiu balsu pasakė:

— Žmonės neturi daugiau įžeidinėti Dievo, nes Jis jau per daug įžeidinėjamas...

ŠOKINĖJANTI SAULĖ

Apsireiškimo pabaigoje švč. Marija išskėtė rankas, ir šviesos spinduliai dar labiau sustiprėjo. Liucija sujandinta sušuko:

— O! Žiūrėkite į saulę!

Nė vienas negalvojo apie saulę, kuri nuo pat ryto buvo debesų paslėpta. Tačiau Liucijai sušukus, visi pakėlė galvas. Nustebusi žmonių minia dvyliką minučių galėjo stebėti nepaprastus reiškinius, kurie daugelio vadinami „šokinėjančia saule“.

Tuo metu debesys prasiskyrė ir pasirodė plati mėlynė. Pačiame zenite švietė saulė, į kurią, nors jos netemdė nė mažiausias debesėlis ir ji buvo skaidri, galima buvo žiūrėti nepermerkus akių. Nustebę žmonės atidžiai stebėjo tą nepaprastą reiškinį.

Netrukus saulė suvirpėjo, pasipurtė, susvirtdulavo ir pradėjo sukintis apie savo ašį, švaistydama į visas puses stambius šviesos spindulius. Jie buvo įvairių besikeičiančių spalvų — žali, raudoni, mėlyni, violetiniai ir pan. Įvairiespalviai spinduliai pasakiškai nudažė debesis, medžius, uolas, žemę, rūbus ir žmones. Šitas nepaprastas vaizdas truko apie ketvirtį valandos Giliai sujandinta sušukau: „O mano Dieve, kokia didelė Tavo galybė!“

Garsusis poetas Alfonsas Lopes Vieira 1935 m. spalio 30 pasakojo: „Spalio 13 d. buvau 30 mylių nuo Fatimos, visai buvau pamiršęs trijų piemenėlių pranešimą, kai staiga buvau nustebintas ir sužavėtas nepaprasto vaizdo danguje“. Dangelis mokytų žmonių, kurie matė šį vaizdą nustebę sakė: „Aš mačiau, bet negalinu to išaiškinti“. Tikinčiam nesunku išaiškinti Fatimos įvykius. Juk Rožančiaus Karalienė, kuri šešių mėnesių begyje apsišviekimą trims piemenėliams, pati pažadėjo spalio 13 d. padaryti stebuklą. Galima jį vadinti nepaprastu žaizdu įvykiu po Kalvarijos mistijos, Dangum žengimo ir šv. Dvasios atsivertimo.

spinduliai kūrė tokius vaizdus, kurių turbūt niekas prieš tai žemėje nematė.

Visų tų 12 minučių metu gausiai susirinkusi minia, tarsi žado netekusi, stebėjo saulės šokį, kuris buvo matomas 12 mylių spinduliu. Žinomas portugalų poetas dr. Alfonso Lopes Vieira tvirtina, kad jis saulės šokį matęs, būdamas dideliame atstume, ir tai jį labai nustebino.

Šitas šokinėjančios saulės stebuklas sujandino visų širdis ir sužadino gyvą tikėjimą į galybių Viešpatį ir troškimą Jį garbinti. Taipgi jis patvirtino, kad Fatimos apsišviekimai buvo tikri. Bet tai, ką žmonės ligšiol matė, buvo tik nuostabaus įvykio įžanga.

Didžiojo stebuklo pačią įtampą sudarė bails saulės kritimas. Šitas nuostabus akimirksnis su nesuprantamu saulės smūgiavimu žemėn link daugelį abejojančių galutinai įtikino.

Po saulės šviesos ir spalvų žaismo saulė, tarsi nutrūkusį nuo savo ašies, staiga pradėjo zigzaguodama kristi, skleisdama nepaprastą karštį. Žmonės pamatė, kad atėjo pasaulio pbaiga ir tartum žado netekę pradėjo pulti ant kelių ir kalbėjo gallesčio akta. Pagaliau saulė, sustojusi viršum galvų, pradėjo kilti augščiau, skriesdama zigzagais į šalis ir skaisčiai spindėdama sugrįžo į pirmąją vietą.

Nuostabi smulkmena: šis apokaliptinis vaizdas, skelbdamas Dievo didybę ir keldamas baimę, baigėsi švč. Marijos motiniška dovana savo vaikams: nors kiekvienas buvo pirmą kartą paskutinio siūlo, visų drabužiai buvo visai sausi. Šitą faktą patvirtino Portugalijos Akademijos narys Marquis da Cruz.

Leirios Vyskupas, kuris 1930 m. spalio 13 d. ganytojiškame laiške paskelbė, kad švč. Marijos apsišviekimai Fatimoje tikri ir kad įvedamos pamaldos į Fatimos Mariją, pasitebėjo:

„1917 metų spalio 13 d. saulės reiškiniai, aprašyti to meto laikraščiuose, buvo visų nuostabūs ir padarė giliausią įspūdžio tams, kurie turėjo laimėti tai tytiems... Šito reiškinio, kurio nebuvo užregistruvusios jokios observatorijos ir kuris dėlto nebuvo gaminis, kurį savo akimis matė įvairių luomų ir klasių žmonės... netgi tie, kurie buvo už daugelio mylių... negalima išaiškinti kolektyvinės iliuzijos argumentu“.

SPAUDOS IR PASKIRŲ ASMENŲ LIUDIJIMAI

Dienraštis „O Seculo“, kuris spalio 13 d. rytinėj laidoj ironizavo būsiančius dienos įvykius, sekančioj laidoj plačiai ir vaizdžiai aprašė saulės stebuklo eigą, labai panašų į aukščiau mūsų paduotąjį.

Antireliginis laikraštis „O Orden“ rašė: „Saulė buvo apsisūpusi nuostabiomis ugnimis, kurios kaitaliojosi į raudonas, geltonas ir violetines spalvas. Kartkartėmis saulė skriejo rotatyviniais ratais, tartum atsipalaidavusi nuo savo centro ir kartą visai priartėjo prie žemės, skleisdama visur nuostabias spalvas ir karštį“. Tai buvo pats santūriausias stebuklo aprašymas, bet kadangi jis buvo padarytas iš antireliginės spaudos pusės, jį reikia laikyti taip pat gana reikšmingu.

Markizo Da Cruz sesuo pasakoja: „1917 m. spalio 13 d. atvykau į Fatimą. Visą rytą lijo, tačiau, nepaisant blogo oro, susirinko gausi minia. Netoli manęs stovėjęs kunigas žvilgterėjo į laikrodį, tardamas: „Vargšai vaikai! Jie tikrai suklaidinti: numatytas laikas praėjo, o jokio stebuklo nėra“. Tačiau staiga lietus apirimo ir prašvito saulė, apiberdama spinduliais žemę. Atrodė, kad ji krito ant minios galvų ir sukosi apie save tartum ugnies lankas. Mūsų veidai, rūbai ir net pati žemė, — viskas buvo nudažyta fantastine spalva. Žmonės raudojo ir šaukė. Šitas nepaprastas vaizdas truko apie ketvirtį valandos Giliai sujandinta sušukau: „O mano Dieve, kokia didelė Tavo galybė!“

Garsusis poetas Alfonsas Lopes Vieira 1935 m. spalio 30 pasakojo: „Spalio 13 d. buvau 30 mylių nuo Fatimos, visai buvau pamiršęs trijų piemenėlių pranešimą, kai staiga buvau nustebintas ir sužavėtas nepaprasto vaizdo danguje“.

Dangelis mokytų žmonių, kurie matė šį vaizdą nustebę sakė: „Aš mačiau, bet negalinu to išaiškinti“.

Tikinčiam nesunku išaiškinti Fatimos įvykius. Juk Rožančiaus Karalienė, kuri šešių mėnesių begyje apsišviekimą trims piemenėliams, pati pažadėjo spalio 13 d. padaryti stebuklą. Galima jį vadinti nepaprastu žaizdu įvykiu po Kalvarijos mistijos, Dangum žengimo ir šv. Dvasios atsivertimo.

FATIMA IR MŪSŲ IŠGANYMAS

Marija Fatimoje paskelbė tris pagrindinius reikalavimus: atgailą, kasdieninį rožančių ir pamaldumą į Jos Nekalčiausį širdį. O paskutiniam pasirodyme dar pridūrė: „žmonės turi pakeisti savo gyvenimą ir prašyti nuodėmių atleidimo... Žmonės neturi ilgiau įžeidinėti mūsų Viešpaties, nes Jis jau per daug įžeidinėjamas...“ Liucija prie šių nuostabių žodžių priduria: „Šito paskutinio apsišviekimio dalis, kuri giliausiai įstrigo į mano širdį, yra mūsų dangiškosios Motinos prašymas, mel-džias, kad mes daugiau neįžeidinėtume Visagalio Dievo, nes Jis jau per daug įžeidinėjamas. Koks melius paraginimas glūdi tuose žodžiuose, koks švelnus prašymas! O, aš norėčiau jį paskelbti visam pasauliui, kad jį išgirstų visi mūsų dangiškosios Motinos vaikai!“

Nemažiau jaudinantis yra ir Mariją mačiusios Jacintos žodis: „Pasi-aukojimas suteikia didelio džiaugsmo mūsų dieviškajam Išganytojui. Ak, venkite prabangos! Venkite turto! Būkite labai gailėstingi net nevertiems! Nekuomet blogai nekalbėkite apie kitus ir sudrauskitė tuos, kurie tai daro. Būkite labai kantrūs, nes kantrybė veda į dangų. Pasaulio nuodėmės yra perdidelės! Nuodėmės, kurios didžiąją daugumą sielų veda į pragarą, yra kūno nuodėmės... O, žmonės turi atgailauti! Jei jie pakeis savo gyvenimą, mūsų Viešpats atleis pasauliui; jei ne, ateis bausmė“.

FATIMA IR LIETUVOS LAISVĖ

Savo laiku eilė Europos intelektualų svarstė klausimą, ar komunizmas gali būti sunaikintas karu. Visi šį klausimą svarstėsi tie, kurie išvados, kad specialiai tik komunizmui išnaikinti rengtas karas šio tikslo nepasiekty, bet dar padėtų jam plačiau išsiskleisti. Tos pačios nuomonės buvo ir Vatikano organas „L'Osservatore Romano“. Komunizmas yra idėja, o idėjos nenugalimos nei karu, nei jėga

Nereikėtų viso to teigimo blogai suprasti ir ta prasme išsiaiškinti, kad nuo komunizmo nereikia ginklu gintis jam puolant. Tai netiesa, nuo jo puolimų reikia gintis ir ginklu, o taip pat leistina ir atsimti, ką jis yra neteisėtai užgrobę ar pavergęs. Tačiau karą ir nekaltų žmonių žudymą negalima siūlyti kaip visų šio meto problemų išsprendimo būdą, tai nesiderina su Kristaus dvasia. Malda ir atgaila galima daugiau padaryti nei kerštų ir naikintumais. Todėl kovojant prieš komunizmą pirmoji eilė reikėtų vartoti pačias sėkmingiausias priemones: atgailą, kasdieninį rožančių ir pamaldumą į švč. M. Marijos širdį, prašant Rusijai atsivertimo. Nėra abejonės, kad nuo Rusijos vienokio, ar kitokio religinio nusiteikimo priklausio ir mūsų tėvynės ateitis. Rusijai atsivertimą mes galime išprašyti savo maldomis ir doru gyvenimu. O su Rusijos atsivertimu prašvystų senai laukta laisvė ir mūsų tėvynė! — V. L. T. —

Šv. Teresėlė Vaikelio Jėzaus. Jos šventė yra spalio 2 d.

ŽINIOS IŠ KATALIKŲ PASAULIO

LIETUVIAI GELBĖJO VENGRUS KUNIGUS NUO BADO SIBIRE

Neseniai į Romą atvyko du vengrai kunigai, visą eilę metų išbuvę Sibiro priverčiamųjų darbų stovyklose.

Įvairiose Romos kolegijose ir institutuose jie skaito paskaitas apie baisias gyvenimo sąlygas tame sovietinės sistemos sukurtame neapsakomų kančių pragare.

Sibire jie turėjo progos pažinti daug lietuvių. Drauge su lietuvišiais jie dirbo miškuose ir kasyklose, drauge su lietuvišiais kunigais slapta aukėjo šv. Mišias. Vienas iš jų pripažino, tik lietuvių pagalba išvengęs bado mirties.

Iš Sibiro abu grįžė vengrai kunigai kalbėjo šv. Kazimiero kolegijoje. Romos lietuviai giliai susijaudinimu išklaušė jų pasakojimo apie savų tautiečių kančias sovietiniame pragare.

KOMUNISTŲ KALĖJIME PRADEJO TEOLOGINES STUDIJAS

Pirmas vengrų pabėgėlis JAV įšventintas kunigu yra Juozapas Mate, jėzuitas. Jisai jau pasiekęs šį kraštą užbaigė teologines studijas, kurias buvo pradėjęs Vengrijoje, raudonųjų kalinamas. Tame pat kalėjime buvo ir seminarijos profesorius, kurie jį ruošė į kunigus. Paskutinio vengrų sukilimo metu jisai dirbo ligoninėje, gelbėdamas sužeistuosius. Paskiau jam pavyko pasiekti užsienį ir su pabėgėlių grupe jis buvo lėktuvu atvežtas į JAV.

Religinė drama „Suniektintos sielos“, vaizduojanti tikėjimo persekiojimą Rusijoje, buvo pirmą kartą pastatyta Munchene. Žiurovai tiek buvo sujaudinti, kad užuot ploję po vaidinimo visi suklaupė ir meldėsi už persekiojamuosius. Dramos autorius — ukrainietis poetas kun. Vladimir Viad.

Münsterio liūtas — kardinolas von Galen ruošiamas paskelbti šventuoju; jau pradėti paruošiamieji darbai beatifikacijai. Jis išbuvo 13 metų Münsterio vyskupu ir pagarsėjo šventu gyvenimu bei nepaprasta drąsa prieš nacionalistų valdžią, kuri persekiojo tikinčiuosius, žudė nepagydomus ligonius ir t. t. Jo pamokslai būdavo slaptai platinami net užsieniuose. 1946 m. jis buvo pakeltas kardinolu, bet mirė ką tik grįžęs iš Romos. I didž. karo metu jis yra buvęs ir Lietuvoje kaip kariuomenės kapelionas, o II did. karo metu daug padėjo lietuviams tremtiniams, atbėgusiems į Vokietiją.

Mirė kompozitorius Johan Sibelius

Rugsėjo 20 d. eidamas 91 metus mirė suomių kompozitorius J. Sibelius. Sibelius nebuvo eilinis kompozitorius. Jo sukurta muzika skamba visuose pasaulio kraštuose. Jo simfonijose atsispindi akmens, ežerų ir miškų žemės - Suomijos gamtovaizdis su šviesiomis vasaros naktimis ir kaukiančiomis sniego pūgomis. Visa eilė jo kūrinių pasižymi dideliu melodingumu, nuspalvintu suomių tautinių dainų nuotaikomis, kur muzikiniai tonai tokie šviesūs ir skaidrūs, tartum bežaidžiant, saulės šviesa beribiuose dangaus žvaigždų dynuose.

Visai eilei savo kūrinių Sibelius temas sėmėsi iš savo tautos istorijos, kuri tęsė amžiną kovą prieš atšiaurią krašto gamtą ir nuolatinį priešą - rusą. Nekurie jo kūriniai buvo tiek patriotiškai uždęgantis, pvz. „Finlandia“, kad dar 1898 m. buvo uždrausti išpildyti carinėj Rusijoj.

Iš labiausiai pažymėtinų J. Sibeliaus asmeninių savybių — tai jo didelis vienumos pamėgimas. Jis visad kūrė dideliu nuosilume, audroms ošiant ar lietuvi plaunant jo vienios namo langus, netoli suomių sostinės Helsinkio ramiam miške.

J. Sibelius sujungia dvi praėjusias generacijas. Jo našiausia kūryba dalinai jau priklauso praeičiai, bet jis išliko kūrybingas ir savo gilioj senatvėj. Visai pagrįstai daugelio muzikos žinovų J. Sibelius yra taikomas mūsų laikų Bethoveno titulas. Jis arčiau nei kuris kitas mūsų epochos muzikas prisitartina prie didžiojo Bonnos kompozitoriaus - Bethoveno.

Po Sibelio mirties buvo rasta jo sukomponuota 8-ji Simfonija, kuri pagal jo nurodymą tegali būti išpildoma tik po kompozitoriaus mirties.

Didysis šiaurės muzikas užmerkė akis, bet jo nemirštama muziką ilgiems amžiams gaivins tūkstančius muzikos mylėtojų ir nuostabiais tonais kels augstyn amžinybės ištroškusių žmogaus sielą.

Lietuviai tarptautiniame kongrese

Rugsėjo mėn. 18 — 22 dienomis Sao Paulo mieste, Brazilijoje įvyko II Tarptautinis Krikščionių Demokratų Kongresas.

Lietuviams jame atstovauti buvo paskirti šie delegatai: dr. Ant. Trimakas, Vliko pirmininkas iš New Yorko; K. Čibiras iš Montevideo ir sanpauliškiai: kun. Pijus Ragažinskas, prof. Ant. Stonis ir dr. Eliz. Drąngelis.

Tarp kitų temų, buvo svarstomi pranešimai apie padėtį anapus geležinės uždangos.

**A. + A
MŪŠŲ MIRUSIEJ!**

A. a. Stefanija Šatienė, mirusi rugsėjo 9 d. Plačiau rašyta „Laiko“ 199 nr.

— Juozas Survila eidamas 65 m. mirė š. m. rugsėjo 15 d. Su religinėmis apeigomis, kurias atliko kun V. Šimanskis, palaidotas Sarandį kapinėse. Vėlonis buvo gimęs Ridžių k., Ukmergės apskr.

Didžiam nuliūdime liko žmona Regina Liūdakavičiūtė - Survilienė, duktė Bronė S. de Fabiani, sūnus Zigmas, žentas Antonio Fabiani, marti Rosa Silvia de Survila ir kt. giminačiai. — Lai išsisi ramybėje.

S. M.
— Sofia Darškieinė sulaukusi 50 m. mirė rugsėjo pradžioje. Paliko giliai liūdintį vyrą Paviloną Darčuką ir dukterį Bertą.

— A. a. Jonas Glenža mirė rugsėjo 11 d. Berisse. Liko liūdinti žmona.

— A. a. Hector Jonas Vašiliauskas 14 m. amžiaus mirė rugpiūčio 24 d. Jaunuolis lankė valstybinę gimnaziją. Rugpiūčio 26 d. su religinėmis apeigomis buvo palaidotas Flores kapinėse.

Už a. a. Bronislavą Venekienę spalio 13 d. 10.30 val. Aušros Vartų bažnyčioje, trijų metų nuo mirties sukakties proga, bus laikomos iškilmingos Mišios, į kurias kviečia dalyvauti visus gimines ir pažįstamus Vyras ir vaikai

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS
Tel. 415591
Adr.: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

GIUZINIŲ IR UZUOLAUDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ
Parduodam medvilnė, vilnos įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.
Kainos prieinamos
Išpėdin. Antano Salčiūno
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

ELEKTRICISTAS
• PRECYZINĖ ELEKTROS TEHNIKA
REMONTUOJAMA:
• SALDYTUVAI - HELADEROS,
• RAŠOMOSIOS,
• SKAIČIUOJAMOSIOS MASINOS ir
• VENTILIATORIAI.
Mėnesinis mokestis
DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA
Dirbtuvė-taller: Butas:
MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Casa MUSKETAS
Parduoda
PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS
ISNUOMUOJAMA PIJANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92
• OPTIKAS V. RASICNAS: Gral. Mariano Acha 376, Morón: Sešt. 13 - 17 val. ir sekm. 13 - 16 val.
• MINKSTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikėlionis Cosquin 5565, Villa Lugano.

ŠACHMATAI

PRIEŠ 20 METŲ PASAULINĖJ ŠACHMATŲ OLIMPIADOJ STOKHOLME LIETUVA UŽĖMĖ 7-TĄ VIETĄ

1937 m. pasaulinėje šachmatų olimpiadoje lietuviai šachmatininkai puikiai pasirodė iškovodami iš 19-ka dalyvavusių valstybių 7-tą vietą. Šis rezultatas juo labiau stebėtinus turint omenyje 100% mėgėjišką Lietuvos šachmatininkų pobūdį. Niekas iš šalies mūsų šachmatininkus nerėmė. Jie tik po darbo ar studijų valandų sėsdavo treniruotėms.

Stokholmo olimpiadoje Lietuvą laimėjo 4:0 prieš Italiją, Belgiją, Norvegiją ir Škotiją; 3½ : ½ prieš Latviją; 3:1 prieš Daniją; 2½ : 1½ nugalėjo Jugoslaviją ir Estiją; 2:2 sužaidė su Vengrija, Švedija, Anglija ir Suomija.

Simpatingoji lietuvių komanda, kaip rašė to meto švedų spaudo, buvo publikos dėmesio centre. Mūsų staleliai visados būdavo apgulti publikos. Lietuvos komandą sudarė: V Mikėnas, P. Vaitonis, I. Vistanekis, M. Luckis ir L. Abramavičius. Visi šie pasaulinio garso šachmatininkai ir dabar dar sėkmingai reiškiasi šachmatuose. Be to, malonu pažymėti, kad vienas iš anų mūsų valstybinės komandos dalyvių M. Luckis gyvena Argentinoje ir laikas nuo laiko sėkmingai pasirodo vietos šachmatų turnyruose. P. Vaitonis gyvena Kanadoje ir šiais metais žaidžia Kanados valst. komandos antrojo lentos. V. Mikėnas ir I. Vistanekis yra Australijoje.

SV. MIŠIOS UŽ „LAIKO“ GARBĖS LEIDĖJUS

A. a. Joną Aukštikalnį, Mariją ir Juozą Ališauskus, Antaną Brazį, Povilą Milianską, Juozą Musteikį, Konstanciją Jusienę ir kitus mirusius geradarius bei skaitytojus bus laikomos spalio 11 d. 8 val. ryto Aušros Vartų lietuvių parapijos bažnyčioje.

neckis yra Lietuvoj, kur, kaip girdėti, dar taip pat aktyviai dalyvauja šachmatų gyvenime.

P. TAUTVAIŠA UŽĖMĖ MILWAUKO didžiuliam šachmatų turnyre, kuriam dalyvavo 126 kvalifikuoti šachmatininkai, 3 — 4 vietą, kartu su Vašingtono meisteriu H. Berliner. Pirmą ir antrą vietą laimėjo L. Evans ir D. Byrne, tarptautiniai meisteriai ir JAV rinktinės dalyviai, abu surinkę po lygiai taškų. Nuo šių abiejų Tautvaiša atsiliko tik puse taško. Po Tautvaišos taip pat sekė visa eilė lietuvių: Jakštas, Zujus, Škėma. Mūsų tautiečių pasiektais pasekmės vietos spaudoj buvo gražiai atžymėtos.

— P. Vaitonis šių metų Ontario pirmenybėse laimėjo antrą vietą. Pirmą vietą laimėjo buv. Vengrijos šachmatų meisteris G. Fuster.

— K. Merkis iškopė į trečią vietą Amerikos „The Chess Correspondent“ pirmenybėse.

— Bostono B. klasės pirmenybėse laimėjo Gediminas Kuodis (13 metų) ir J. Hurwitz (60 metų), abu surinkę vienodą taškų skaičių.

— J. Žalys laimėjo Montrealio žaibo turnyrą.

FARMACIA "NENISKIS"

ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ

FARMACEUTICA

AV. SAN MARTIN 740

BURZACO

(Pdo. Ate. Brown)

30 metrų nuo Av. Espora, priešais

col. San Vicente stotį.

KALBA LIETUVIŠKAI.

FOTO "REPORTER" — JŪSŲ PATARNAVIMUI.

Jei norite turėti geriausias sužiuduotuvius, vestuvius, gimtadienių ir kitų švenčių foto nuotraukas, kreipkitės į FOTO „REPORTER“, kur fotografas profesionalas yra pasiruošęs Jums greitai ir gerai patarnauti. Visi foto darbai atliekami savoje laboratorijoje.

L. KANČAUSKO,
FOTO „REPORTER“,
c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią).

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

ATLIEKAMA:

REGULIAVIMAS — REMONTAS — STABDŽIAI RADIOTORIAI.

ELEKTRINIS VIRINIMAS IR TEKINIMAS (soldadura, autogena, electrica ir torneria)

Sav. MEŠKAUSKAS y CIA.

ESCALADA 2052 T. E. 21 - 6541 CAP. FEDERAL
(Altura Av. de Trabajo 5000)

MIKSTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS IVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI IVAIRŲS STALIAUS DARBŲ.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 68 - 7208

Dr. J. Basanavičiaus vardo Argentinos Lietuvių Centro šiaurinės Bs. Aires dalies (zona Norte) nariai ir rėmėjai rengia

VERMOUTH'Ą - BALIŲ,

kuris įvyks 1957 m. spalio (octubre) mėn. 5 d., šeštadienį, 21 val. GROSVILLE SALĖJE, c. Carlovillate Nr. 3675 (Munro).

Privažiavimas: Col. 4 iš Puente Saavedra; col. 230 iš Belgrano; col. 143 iš Liniers ir 203 iš Chacarita. Iš Retiro traukiniu — F. C. Gral. Belgrano, stotis MUNRO, arba F. C. Bme. Mitre stotis FLORIDA. — Pelnas skiriamas Dr. J. Basanavičiaus rūmų statybos fondui.
KVIECIAMA VISUS ATŠILANKYTI.

SPORTAS

„KOVAS“ — „PIŅEYRO“ 50 — 19

Rugsėjo 28 d., šeštadienį, Kovas, tęsdamas savo intensyvų pasiruošimą krepšinio rungtynėms su Uurugvajaus liet. „Vyčių“ komanda, turėjo susitikimą su vietos vokiečių-švabų sp. kl. „Piñeyro“, kurį nugalėjo 50 — 19 (19 — 6) santlykiu. Nors rungtynių rezultatas ir rodo didelę persvarą taškais, bet jie buvo pasiekti ne žaidimo klase, bet dideliu kovingumu ir gera sparta bei greitu sviedinio permetimu iš gynimo į puolimą. Koviečiai, atrodo jau yra gan geram kondiciniam stovyje, nes, žaisdami beveik be pakaitų, išlaikė visą rungtynių laiką gerą spartą. Žaidė: E. Cepelevičius, J. Bandžius, V. Petronaitis, R. Vedegys, V. Rastauskas ir L. Saulys. Visi žaidėjai sužaidė ryžtingai ir su sportišku entuziazmu. Teisėjavo Jaunius. Jei likusį pasiruošimo laiką koviečiai gerai išnaudos galima tikėtis puikių krepšinio rungtynių su žymiaisiais „Vyties“ krepšininkais, o gal ir staigmenos, kurią mielai norėtume pamatyti, nes mūsų šiuo žaidimo klase, lyginant su buvusiu prieš du metus, yra gerokai pakilusi.

Svarbesniosios spalio mėn. istorinės datos:

- 1 d. — 1252 m. Mindaugo vainikavimas Lietuvos karalium
- 7 „ — 1920 m. pasirašyta Suvalkų sutartis, kurią lenkai po dviejų dienų sulaužė.
- 10 „ — 1939 m. Lietuva atgavo Vilnių.
- 21 „ — 1383 m. Vytautas priėmė krikštą.
- 27 „ — 1430 m. Vytauto mirtis.
- 28 „ — 1939 m. Lietuvos kariuomenė įžengė į Vilnių.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškomas Bronius Lakavičius išvykęs 1931 metais į Tukuman provinciją darbams. Apie jį nuo to laiko neturima jokių žinių. Pajieško Ona Lakavičiūtė - Prapiestienė, c. Alte. Soler 5832, Wilde, arba žinias suteikti „Laiko“ adm.

ISNUOMOJAMA PARDUOTUVĖ

(tinkama maisto produktams ar pieninei) su šaldytuvu.

Kreiptis: Cabildo 663, Avellaneda.

MIELAS „LAIKO“ SKAITYTOJAU. AR JAU UZSIMOKĖJAI PRENUMERATĄ?

**ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"**

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.

AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

SIUNTINIAI LIETUVON IR ANAPUS

PIGIAUSIA SIŪSTI PER „ANAPUS“!

Tuojau rašyk. Reikalauk kainoraščių - informacijų:

„ANAPUS“ Mail Order, Dr. Gr. Valančius,

17070 Ludlow St. Granada Hills, California — USA.

Siunčiame ir oro paštu per Stockholmą — Rygą.

Ypatingai pigiai ir greitai persiunčiame vaistus.

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435

Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių maudų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumípal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

V. RAMANAUSKAS
RADIO TEHNIKAS
mokslus baigęs JAV.bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64 - 4154

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gijemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

TEXTIL BRAŽĖNAS
Lietuvių audimo fabrikas.
Tucuman 3718
Monte Chingolo 4 de Junio

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimnininkai.

Jannosios ir kūmos pasisiūkit suknius (ajuar) pas Profesorę ONĄ BALNAITYTĘ.
c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud. SINGER SISTEMA

* KIRPYKLA „OLGA“ — Igaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškoms mašinomis ir naujais metodais. Pirmama mokinė — Olga Jasiulytė. Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

Imprenta de "LAIKAS"
Mendoza 2280 * Avellaneda

VIENERI METAI ARGENTINOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ IR SPAUDOS TARYBAI

Prieš vienerius metus įsikūrusi ALOS Taryba savo metinės veiklos atžymėjimui š. m. rugsėjo mėn. 14 d. 19 val. Lietuvių Salės svetainėje, Avellanedoje, buvo susirinkusi posėdžio, kuriame dalyvavo 12 organizacijų atstovai.

Atidarydamas susirinkimą prezidento pirmininkas p. J. Čikštas trumpai peržvelgė ALOST kūrmosi pradžia ir jos nuveiktus metus bėgyje darbus. Savo kalboje pažymėjo, kad ALOST kaipo lietuvių kolonijos atstovas Argentinoje užima svarbią vietą lietuvių kultūriname bei politiniame gyvenime.

Padėkojęs visiems organizacijų atstovams už bendradarbiavimą pareiškė turįs viltį, kad naujai išrinktasis prezidentas nuveiks daugiau ir svarbesnių darbų, kurių nespėjo įvykdyti praėjusių metų bėgyje, beto yra iškilę naujų problemų, kurios kaip pav. jaunimo klausimas turi būti svarstomas pirmoje visų kitų reikalų eilėje, ir tiki, kad bus siekiama tarpusavio organizacijų gero gyvenimo bei bendradarbiavimo įgyvendinimas.

Prezidiumo kasininkas p. Ig. Padvalskis padarė išsamų galutiną pranešimą apie turėtą pajamą iš parengimų. Iš viso per šiuos metus prezidentas turėjo 4577 pesus pajamų ir 2461,80 pesų išlaidų, pelną 2116,20 pesų pasiuntė Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje Bostono banko čekiu nr. 135729, sumoje 49,18 dolerių.

Be to, p. Ig. Pdvalskis patiekė ir lietuvių kolonijos politinio atstovavimo apyskaitą. Politinį Argentinos lietuvių kolonijos atstovavimą įvairiose vidaus ir užsienio atvejuose Taryba savo nutarimu yra pavedusi Arg. Liet. Bendruomenei ir LICA, kad nekompromituoti tų ALOST organizacijų, kurioms Argentinos įstatymai draudžia politinę veiklą. A. R. L. Bendruomenė tokiai veiklai įeina į Pabaltiečių Komitetą ir tarp. riai bendradarbiauja su LICA. Įvairiais atvejais, kur tik randama proga, Lietuvių Bendruomenė stengėsi visiems priminti smurto aktą prieš mūsų tėvynę ir jos gyventojus. Kad Vengrijos klausimas dabar vykstančiame JT posėdyje susilaukė tokio didelio dėmesio ir palankumo, ir kad bolševikų karinė prievarta buvo tokiu dideliu procentu pasmerkta, dalia buvo ir ARLB nuopelnai, nes ji tuo reikalu išsiuntinėjo dešimtis memorandumų, prašant įvairių valstybių įgaliotus prie JT atstovus, svarstant Vengrijos klausimą, balsuoti už komunistinių okupantų pasmerkimą.

Baigiantis senojo prezidento kadencijai buvo išrinktas naujas ALOST prezidentas. Iš devynių pasiūlytų kandidatų balsų daugumą gavo p. p. J. Čikštas — 13, S. Mikellonis — 12, S. Babronis — 12, Z. Juknevičius — 10, A. Šantaras — 10, Ig. Padvalskis — 9, A. Matukas — 6, K. Runimas — 2 ir K. Misiūnas — 1.

Naujam periodui išrinktoji tarybos vadovybė pasiskirstė pareigoms sekant: pirmininkas J. Čikštas — ALPPS-gos atstovas, vice-pirm. agr. St. Mikellonis — Lietuvių Centro atstovas, sekretorius inž. S. Babronis — Skautų S-gos atstovas, išdininkas Z. Juknevičius — Liet. Išlaisvinti Centro atstovas ir prezidento narys agr. A. Šantaras — ARLB atstovas. Prezidiumo kandidatai: I. Padvalskis, ARLB ir A. Matukas — Jaunimo org. atstovas.

Balsams skaityti buvo pakviesti: Lietuvių Centro pirm. L. Mičiūdas, Arg. Lietuvių Balso red. K. Norkus ir „Laiko“ atst. P. Sakalauskas.

Į naujai išrinktąjį prezidentumą įeina naujų veiklių asmenų, kas tenka manyti atsilieps ir į visą prezidentumo veiklą. Naująjį ALOST organą tenka sveikinti ir palinkėti jam geriausios sėkmės visuomeniniame ir kultūriname darbe.

Svarstant kultūros fondo reikalą buvo išklausa visų atstovų nuomonė. Kultūros fondo svarbiausias tikslas paremti jaunimo pastangas lietuviškumo kelyje. Kultūros fondui siūloma remti stipendijų būdu tokius jaunuolius, kurie domisi lietuviškąja kultūrine veikla ir reikiasi joje.

Šiuo metu esant sunkiai Argentinos ekonominei būklei Kultūros fondą nutarta sujungti su Tautos fondu ir laikinai atsakyti nuo bet kokio pinigų siuntimo į užsienį. Sutelktas lėšas snaudoti tik vidaus reikalams kovai su jaunimo nutautėjimu.

Susipažinimui su Kanadoje ir Australijoje veikiančiais panašiais fondais išrinkta komisija, kurion įeina „Argentinos Lietuvių Balso“ redaktorius K. Norkus, Aušros Vartų liet. par. klebonas kun. J. Duoba, Lietuvių Bendruomenės CV pirm. Ig. Padvalskis ir Vaidintojų Būrelio vadovas K. Runimas.

Siemet rengiamasi Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo 40 m. sukaktuves paminėti kuo iškilmingiausiai. Į šį minėjimą turi įsijungti netgi pati lietuvių kolonija bei organizacijos, bet norima kuo plačiau įjungti ir vietinę argentiniečių visuomenę, spaudą, radio, pamaldų namus ir net kino ekranus. Ta proga rengiamasi kreiptis į vyriausybės narius bei atitinkamas vietas valdžios įstaigas Lietuvos bylos reikalui ir diplomatinį santykių atnaujinimui.

P. P. T. ir V. Gurevičiai, „Laiko“ Garbės Leidėjai nusipirko naują televizijos aparatą.

E. Goštautaitė-Kriščiūnienė, „Laiko“ lankstomosios mašinos kūma

A.R.L.B. TARYBOS IR CENTRO VALDYBOS

visuotinas susirinkimas įvyks spalio 6 d. 12 val. Aušros Vartų lietuvių parapijos patalpose.

Kazimieras Kunigonis ir Juozas Kriščiūnas, elektros reikmenų fabrikančiai, jau užbaigė didžiulės vertės statybą ir laukia prisijungiant savo fabrikui naujai užsakytų varžtams gaminti mašinų.

Zeferinas Juknevičius Sanatorijoje Primera Junta buvo padaryta kojos kelio operacija. Tolimesnis gydymas kaip ir prieš tai tęsiamas namuose. Linkime ligoniui greitai pasveikti ir grįžti prie visuomeninių darbų.

NAUJI LAIKO RĖMĖJAI

(Neskaitant prenumeratų)
 \$ 500 — P. B.
 „ 65 — L. Petraviciene
 „ 50 — J. Macaitytė
 „ 50 — J. Bubnelienė
 „ 30 — J. Jankauskas
 „ 20 — P. Bardauskas
 „ 20 — P. Petkus
 „ 20 — K. Runimas
 „ 10 — E. Pereyrienė
 „ 10 — B. Sniokas
 Visiems LAIKO Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuosirdžiai dėkoja „LAIKO“ Administracija

AUKOS L. K. T. MUZĖJUI AVELLANEDOJE — ISTORINIAM LIETUVOS STATUTUI PIRKTI:

Danutė ir Jurgis Gilvydžiai — \$ 100
 Marija ir Petras Šantarai — \$ 50
 Zosė Gerumbauskienė — \$ 30
 Jieva Krivickienė — \$ 20
 Pijus Sakalauskas — \$ 10.
 Salomėja Kuojiienė — liet. rankšluostij.
 Emilija Stasevičienė — rankšluostij ir gintaro karolių.
 E. Kalibatiene — skietą ir dvi sandykles.
 Zigmantas Stasavičius (iš Rosario) — 2-ties m. sukakties nuo Didžiojo Vilniaus Seimo medalį.
 Už aukas maloniai dėkoja Muzėjaus Vadovybė

Aušros Vartų bažnyčioje visą spalio mėn. šokiadieniais 19.30 val. ir sekmadieniais 17.30 val. bus kalbamas šv. Rožančius. Kviečiama visus kiek galint gausiau šiose pamaldose dalyvauti, nes Rožančiaus maldos svarba yra labai didelė.

Aušros Vartų bažnyčioje kiekvieną sekmadienį 18 val. yra laikomos vakarinės šv. Mišios. — Arčiausiai gyvenantieji lietuviai kviečiami atsilankyti į Kristaus kancios atnašavimo auką, padarytą už mus ir už visą pasaulį.

PAKARTOTAS RUGSĖJO 8-SIOS SVENTĖS MINĖJIMO REPORTAŽAS PER RADIO PORTEŅĄ

Rugsėjo 8 d. duotas per Radio Excelsior turiningas Vytauto vainikavimo ir Lietuvos istorijos apibūdinimas buvo pakartotas rugsėjo 22 d. 18.47 val. per Radio Porteña. Reportažui tekstą paruošė ir meninė daliai plokšteles paskolino „A. L. Balsas“. Tekstą į magnetono juostelę įkalbėjo žurnalistas R. Toral. Panašaus turinio reportažai sekmingai pasitarnauja Lietuvos laisvės bylai bei jos istorijos ir meno propagandai.

Buenos Aires Vaidybos Būrelis yra pakviestas suvaidinti Rosario lietuvių kolonijai vieną savo repertuarą turimų komedijų. Numatoma suvaidinti paskiausiai pastatytąją komediją „Ar nenori atjaunėti“. Išvykos laikas dar nežinomas. Vaidintojų būreliui vadovauja režisorius K. Runimas

Matilda Varškieinė su dukrele spalio 1 d. laivu „Rio de la Plata“ išvyko į JAV pas savo vyrą Augustiną Vaškį, kuris į ten jau anksčiau buvo išvažiavęs.

Vaclovas Rymavičius rugpjūčio 28 d. buvo šv. Cecilijos choro ir kitų artimųjų pasveikintas savo vardo globėjo šventės proga. Choristai savo vadovui sugiedojo Ilgiausių Metų.

M. Birutė Sturevičiūtė rugsėjo 14 d. šventė savo 18-tą gimtadienį. Ta proga jos tėveliai suruošė gražias vaišes, kuriose dalyvavo p.p. Sturevičių giminės ir artimieji. B. Sturevičiūtė yra šv. Cecilijos choro daininkė ir Buenos Aires Vaidybos Būrelio vaidintoja.

Povilas Daratėnas, išdirbęs virš 27 m. žibalo valykloje „Diadema“ išėjo į pensiją. Jo sūnus Vytautas, išdirbęs toje pačioje įmonėje 14 m., gavo paaugstinimą pareigose.

St. Viskantienė su savo sūnum stud. Aloyzu iš Venecuolos lankosi Argentinoje, kur numato pastoviai apsigyventi. Atvykusieji aplankė Aušros Vartų liet. parapiją, T. Muzėjų ir „Laiko“ įstaigas.

P. Viskantas dar tebegyvena Venecuoloje, kur turi savo įmonę. Šeimai susiradus pastovią gyvenamą vietą, į Argentiną numato persikelti ir p. Viskanta.

Marija Čiuvinškieinė, kap. Čiuvinško žmona iš Brazilijos, lankėsi Buenos Aires. Ta proga aplankė gen. T. Daukantą, dalyvavo Lietuvių Centro rengime, Lietuvių Salėje, ir aplankė kitas matytinas vietas.

Stasys Metrikis, po antrojo pasaulinio karo atvykęs į Argentiną, nusipirko gražų mūrinį namą Don Bosco rajone, kur jau persikėlė gyventi.

Juozas Kriščiūnas nusipirko naują „Mercury“ firmos automobilį.

AUKOS RADIO VALANDELEI Rosario Liet. Bendruomenė \$ 300
 Vincas Stundžia, Berisso \$ 50
 Aukotojams nuosirdžiai dėkoja Liet. Aidai Radio Val. V-bė

LAIKAS

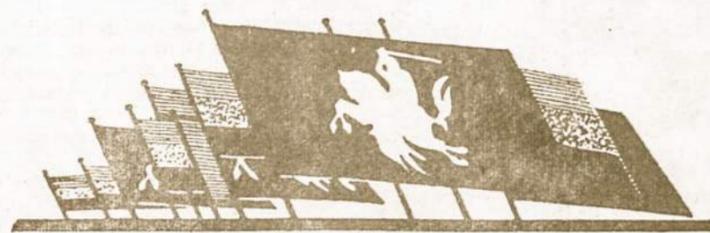
FRANQUEO PAGADO
 Concesión N. 4289
 Tarifa Reducida
 Concesión N. 4315

“EL TIEMPO” Semanario Lituanos Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 524296
 Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As., T. E. 20-0027

Redaguoja: REDAKCINĖ KOMISIJA. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusem. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 6 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

X METAI — Nr. 200

7 DE OCTUBRE

Vėliavos iškeltos plakas. Renkas vyrai — žygis bus!

LIET. KINO TEATRAS „VYTIS“, Gilvydžio vadovaujamas, ruošia

LIETUVOS PRISIMINIMŲ DIENŲ FILMOSE,

kuri įvyks spalio 20 d., sekmadienį, 16 (4) val. po pietų Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

PO FILMŲ — ŠOKIAI.

Bus rodoma gražiausios lietuviškos spalvuotos filmos su naujomis dainomis ir muzika.

Šiandien filmas yra virtusi simboline laisva Lietuvos žeme, kuri mus gaivina svetimuose kraštuose. — Filmoje pro mūsų akis plauks žieduotas pavasaris, karštoji vasara su savo darbymečiais, ruduo su gausiais vaisiais ir balta žiema su savo pramogomis; vingiuos Nemunas, šventoji, Dubysa, Nevėžis ir liūliuos mėlyni ežerai. Aplink tave siūbuos rugių ir vasarųjų laukai ir išsiskleis gėdotos pievos. Keliausi Lietuvos žeme — per Kauną, Vilnių, Klaipėdą ir pamatysi didžiulius paminklus, bažnyčias ir techninę krašto pažangą. Eisi ir važiuosi traukiniais skersai ir išilgai per visą Lietuvą, pailsėsi Palangos, Birštono ir Kulautuvos kurortuose. — O suskambėjus maršams ir trimitams — žygiuos kariai, plazdens vėliavos... ir mes kartu su kariais važiuotėje žygiuosime į mūsų amžiną sostinę Vilnių, prie Aušros Vartų ir skambant Tautos Himno garsams, kelsime trispalvę Gedimino pilies bokštą... Priedo šįmet dar bus parodyta žymusis Čiurlionio vardo Ansamblis su dainomis, kanklių muzika ir tautiniais šokiais. — Kviečiama VISUS LIETUVIUS ATSLILANKYTI.

draugais linksmas dainas dainavome. Ten mes pamatysime kaip tėviškės laukuose vingiuoja skaidrios upės ir mirga saulėje sidabriniai ežerai, linguoja žalių girių medžiai, čiulba paukšteliai ir mariomis banguoja jūrų laukai... Ne vienam ir ilgesio ašara nubyra šiuos mielus laikus prisiminus... Šis tėviškės ilgesys mus padaro didingais, prasmingais ir Tėvynės meilė tampa jautresne ir gilesne sava žemei.

Ypač čia gimęs jaunimas turėtų šias filmas pamatyti. Tai būtų tikra liuanistikos mokykla su gyva tautos istorija ir realia geografija. Filma atskleidžia jaunimui mūsų tautos kultūrą, gražius papročius: jos dainos ir muzika primins jam jo tėvų žemės grožį ir tikrąją jo kilmės kraštą — Lietuvą.

Galime pasididžiuoti savo spalvotomis lietuviškomis filmomis, kurių neturi nei vienas kitas Pabaltės ar kaimyninių valstybių kraštai.

Tėvynės Balsas

Svarbesniosios spalio mėn. religinės šventės:
 2 d. — Angelai Sargai.
 3 .. — Šv. Teresėlė Vaikelio Jėzaus.
 4 .. — Šv. Pranciškus Asyžietis.
 7 .. — Marija Rožančiaus Karalienė.
 11 .. — M. Marijos Motinystės
 27 .. — KRISTAUS KARALIAUS šventė.

Pram. Kaz. Kunigonis, „Laiko“ Garbės Leidėjas ir lankstomosios mašinos kūmas.

Su pavasario žiedais grįžtame į Lietuvą...

Su pavasario pradžia Argentinoje, sprogtant medžių pumpurams ir skleidžiantis pirmiesiems lapams, mes savo mintimis grįžtame į Lietuvą. Bemaž kiekvieną pavasarį J. Gilvydžio Kino Teatras „Vytis“ rodo lietuviškas filmas, kurių vaidai mus nukelia į brangią Tėvynę. Pro mūsų akis filmoje prabėga tūkstančiai kadai išgyventų vaizdų, kai dar jauni nerūpestingai gyvenome tėviškės sodybose ir tarp plačių laukų su

Š. m. spalio mėn. (octubre) 26 d., šeštadienį, 19 val. Aušros Vartų liet. parapijos sporto aikštėje, Brasil 835, Avellaneda įvyks krepšinio (basketball) rungtynės dėl perinamosios taurės tarp

Urug. L. S. K. „VYTIS“ ir A. L. S. K. „KOVAS“.

Po krepšinio rungtynių 21 val. Lietuvių Salėje įvyks lietuvių sportininkų

PAGERBIMO VAKARIENĖ,

į kurią maloniai kviečiame visus tautiečius atsilankyti.

PO VAKARIENĖS ŠOKIAI GROJANT ORKESTRUI.

Bilietus galima įsigyti Aušros Vartų liet. parapijoje, „Laiko“ administracijoje, pas P. Gudelevičių, „A. L. Balse“ ir pas „Kovo“ valdybos narius ir sportininkus. — Dėl vietos stokos prašome bilietus įsigyti iš anksto. — Bilietų kainos: Vaikams \$ 30, moterims \$ 60 ir vyrams \$ 80.

A. L. S. K. „KOVAS“ Valdyba

„LAIKO“ 200-jo Nr. PROGA

SPALIŲ MĖN. 11 D. (día de la Raza išvakarėse)

20 VAL. LIETUVIŲ SALĖJE, BRASIL 835, AVELLANEDA

„LAIKO“ RĖMĖJAI RUOŠIA

IŠKILMINGĄ SPAUDOS VAKARIENĖ

SU LINKSMA MUZIKA IR MENINE PROGRAMA,

Pelnas skiriamas lankstomai mašinai apmokėti

„LAIKO“ GARBĖS LEIDĖJAI, RĖMĖJAI, SKAITYTOJAI IR VISI TAUTIEČIAI MALONIAI KVICIAMI VAKARIENĖJE DALYVAUTI IR TUO PAREMTI LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ.

Bilietus prašoma įsigyti iš anksto „Laiko“ Administracijoje, ar per įgaliotus platintojus.